

విడిపతి

సంపుటి 28 : మేనేజింగుఎడిటర్ : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు :: సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి : సంచిక 27

ఆంధ్రనాటక కళారంగంలో మేరుపర్యతం స్థానం తన యీ సాంప్రదాయాన్ని శాశ్వతంగా నిల్పాలని శ్రీ గోపాలరెడ్డి

తిరుపతి విశ్వవిద్యాలయంలో నాటక కళకు
ప్రోత్సాహం లభించగలదని సూచన

నాటక కళాభివృద్ధి కమిటీ నివేదిక
ప్రకటించగలమని వాగ్దానం

ఈనెల 1 తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 6-30 గంటలకు నెల్లూరు పుర మందిరమున, ప్రఖ్యాత నటులు, 'పటాకా వరస' బిరుదం కిరీటులు, 'పద్మశ్రీ' విగాజులు శ్రీ స్థానం వరసించారావుగాని సన్మానసభ అత్యంత వైభవోపేతంగా, విజయ వంతంగా జరిగింది. సభలో, స్థానిక పురప్రముఖులు, పండితులు, వటులు, నాటక కళాభిమానులు, వారువీరిన నేల, ఆచారగోపాలం పాల్గొన్నారు. పుర మందిరం పూజా సమారంభంలో క్రిక్కిరిసి పోయింది. ఆ సేకమంది మహిళలు సభను విచ్చేసి, సదస్సుకు శోభను కేటార్చిరి. ఆంధ్ర ముఖ్య మంత్రి గా, డాక్టరు శ్రీ బెజవాడ గోపాల రెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహించారు. రాష్ట్ర మహా ప్రాధ్వన సలిపిరి.

శ్రీ శివరామయ్య

మొదట సన్మాన సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ కూమలూరు శివరామయ్యపంతులుగారు శ్రీ స్థానం వరసించారావు, ముఖ్యమంత్రి శ్రీ గోపాలరెడ్డి, సదస్సులకు స్వాగతం పలి కిరి. నెల్లూరు పౌరులు, కళాభిమానుల తర ఫున యీ సన్మానం ఏర్పాటు చేయబడింది. శ్రీ స్థానం వరసించారావుగాని నెల్లూరు వారు గౌరవించుటకు ఆసక్తి కారణాలు గల వన్నారు. శ్రీ స్థానంవారు నెల్లూరును పరిచి తులసిరి. పూర్వం శ్రీ కమిటీ ద్వారా విద్యాలయ సహాయార్థం, నెల్లూరులోగాక యితర మం దలములలో కూడ ఎన్నియో నాటక ప్రద ర్శనముల్ని సాయపడినది తెప్పారు. అంతయే గాక, నెల్లూరువారు నాటక కళారాధకులు అయినందున, నెల్లూరువారైన కీ. శే. ముత్త రాజు శుభాచారావుగారి కృష్ణమూర్తి భారం నాట కములా పత్య పాత్రను ధరిస్తూ శ్రీ స్థానం వారు నెల్లూరులోవారి తో సాన్నిహిత్యం పొంది యుండినది తెప్పిరి. భిక్షివోయి తులాభార

నాటకమును ప్రదర్శించి, శ్రీ స్థానం వరసించారావు 'పద్మశ్రీ' బిరుదమును పొంది కళాదేవికి కీర్తిచెచ్చారు. అవిధముగా కీ. శే. ముత్తరాజు శుభాచారావుగారికి తన కీర్తిలో కొంతపంది యిచ్చారని తెప్పిరి. శ్రీ శివరామయ్యగారు, ఆంధ్రదేశంలో

'పద్మశ్రీ' స్థానంకు నెల్లూరులో ఘన సన్మానం

నాటకములను మూడు రకములుగా విభజించ వచ్చునన్నారు. (1) ధర్మవరం కృష్ణమూ చార్యులుగారిధర్మమున ముగియబడిన పథ వారు ఎప్పుడుగా నాటక కళాసేవకేరారని తెప్పారు. (2) నెల్లూరులో ఆంధ్రభాషాభి మానసంఘము, ఆంధ్రసభవారు వేదం వెంకట రామయ్యగారివారి అధ్యక్షమున నుంచి శిక్షణపొంది లక్షణసహితముగా నాటకములు ఆడియున్నారని తెప్పారు. (3) సర్కారు జిల్లాలలో వేరుపద్ధతిగా నాటకములాడుచు న్నారని, కాని ఆ పద్ధతి నెల్లూరువారికి పరి చయం లేదని అన్నారు. నెల్లూరు నాటకాలలో ప్రత్యేకత గలదనెరి. శ్రీ కారప్పయి అయ్యంగారు, బళ్లారి రాఘవగారిలు నాటక రంగమున కొన్ని సాంప్రదాయములను నెల కొల్పియున్నారు. వారి స్థానమునందుకొను టకు వాటిని కాపాడవలసిన ధ్యము నేటి నాటక కళారాధకులపై కలదన్నారు. శ్రీ వరసించారావుగారు తనవంటి నటకులను తయారుచేయలేకపోవడం విచారకరమన్నారు. నేటి నాటకరంగ దుస్థితికి, అల్లక ఆభా వము, ఒడ్డికత్తున, వీనిమాలపోటి కారణ ములని శ్రీ శివరామయ్యగారుచెప్పిరి. కళాభి మానియైన ముఖ్యమంత్రి నుంచి పెట్టేనాటక కళాభివృద్ధి సులభంగా జరుగగలదన్నారు. శ్రీ కారప్పయ్యగారు, బళ్లారి

'పద్మశ్రీ' శ్రీ స్థానం

మన భాగ్యమన్నారు.

శ్రీ గోపాలరెడ్డి

నీమ్మట అధ్యక్షులు ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బెజ వాడ గోపాలరెడ్డిగారు పువ్వనీమ్మ యిట్ల నిరి:

"ఇంచుమించు వాస్తవప్రాశమంలోవున్న శ్రీ స్థానం వరసించారావుగాని మ ర లా గృహస్థాశ్రమంలోనికి పెద్దలు తీసుకొని వచ్చినందుకు సంతోషం. శ్రీ వరసించారావు గారు 'పద్మశ్రీ' గౌరవాన్ని పొందినవారైతే వారిని స్వయంగా అభినందించే భాగ్యం నాకు యిచ్చుట కలగడం ముదావహం. 'పద్మశ్రీ' ఒక రియడకాదు. అసోక అవార్డు, బ్రిటిష్ పాలనలమాయాలో యిచ్చే క్రెడిటు అంటే శౌర్యమునకు యిచ్చే రియడతో సమానం. ఆంధ్రదేశములో యీ బహుమతిని పొందినవారు శ్రీ స్థానం వరసించారావుగావచ్చు. ఇది మనకెంతయు

ఆనందవాయికం, గర్వకారణం. శ్రీ వరి

సించారావుగారు ఆంధ్రదేశంలో పూజ ల అభిమానమును పొందగలిగారు. ఇక్కడ నేడు ప్రజలతో క్రిక్కిరిసినసభయే, స్థానంవారిపట్ల ప్రజల ఆదరాభిమానాలకు నిదర్శనం. వారిని సన్మానంచేయడం మనహా, పుచ్చుకోవేవాడే నూడ సంతోషదాయం. —కొంచెం వ శిలలో

డర్బీ లాటరీ టికెట్లు

మీ అదృష్టమును ఆహ్వానింపుడో

మొదటి బహుమతి రూ. 700000/- లు.

టికెట్లు 1-8 రూ. 14-0-0 లు.

అల్ట్రా బరు నెలలో జరుగబోవు డర్బీ ముగింపుతేది 29-9-56.

గ్రూ: 25, 26-10-56 తేదీలు. తేను: 31-10-56 తేది.

1956 నుంచి యిప్పటివరకు మావద్ద టికెట్లు కొన్నవారిలో కొందరు కొన్ని నేల రూపాయలు బహుమతులు పొందిరి. టికెట్లు అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

కోకా గోవిందరావు అండ్ సన్స్,

(ఏజెంట్లు: డి డబ్ల్యు. బెండ్ల చొప్పిటల్లు స్వీట్స్ షాప్, చల్లెళ్ళ, చల్లెండు)

సంతకము — నెల్లూరు.

తెలిగార్ల :: డబ్ల్యు.కె.

సంయుక్త మహారాష్ట్రకు నాగపూర్ రాజధాని?

ధిల్లీలో ఆలోచన

- ఔరంగాబాద్ కావాలని
 - పూనా వుండాలని
- గూడా సూచనలు

* * *

హొబయి నగరం కేంద్రప్రభుత్వపు ఏలుబడిలో ఉన్నందున సంవత్సరాల కాలమునుండినీ, ఆ పట్టణ నగరం సంయుక్త మహారాష్ట్రలో చేరుటయూ, లేక కేంద్ర ప్రభుత్వపు ఏలుబడి లోనే ఉండుటయూ, లేక నగరం ప్రత్యేక రాష్ట్రముగనుండుటయూ అనే అంశము పరిశీలనయ్యి నిర్ణయంగా వుంటుందని ప్రధానమంత్రి జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు బొంబయి నగరంలో జరిగిన ఆఖిలభారత కాంగ్రెస్ సభకు సమావేశమున తాను మూడవసారి నిర్ణయంగా పలికినారు. ఈ నిర్ణయాన్ని ప్రకటించుటకు పూర్వము సమావేశానికి వచ్చియుండిన యూ. ఎ. డేబర్, కాంగ్రెసు కార్యసభకు సభ్యులైన మాలనా అబ్దుల్ కలాం అబాదు(కేంద్రవిద్యామంత్రి),

బైరవరసు హనుమంతరావు (బొంబయి)

గోవిందవల్లభపంతు (కేంద్రహోంసుంత్రి), మొరాజ్జీదేకాయ (హొబయి ముఖ్యమంత్రి) గాల్గొని మరొకందరు కాంగ్రెసు ప్రముఖులతో ఆలోచించినారు.

ఆ నిర్ణయము బొంబయి మహారాష్ట్రలకు ఆశ్చర్యమును కలిగించేదేగాని పరిశోధనమును గలిగించినది.

నిర్ణయప్రకారమే పార్లమెంటు సెలక్షన్ కమిటీ రాజ్య పునర్విభజనను సవరించు

- చిత్ర ప్రవర్తనలో ఆరితేరిన శంకరరావుదేవు
- రాజకీయ భరతనాట్య నిపుణుడు గాడ్గిల్
- ఎవరిదగ్గర వారిమాట మాట్లాడే దేవరీకర్

నను అభిప్రాయము ప్రకాశపరిగిలదు. అందుచేత గుజరాతు, మహారాష్ట్రము, బొంబయి నగరములలోని భావిరాజ్యాంగ పద్ధతులు ఎలావుండాలనో ఆ ప్రకారము ధిల్లీలో, బొంబయినగరాలలో ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి.

నాగపూరు రాజధాని

సంయుక్త మహారాష్ట్రమునకు, ఆ నిర్ణయ ప్రకారము విదర్భ, నాగపూరు ప్రాంతాల కాంగ్రెసు సభ్యుల నిర్ణయాల ప్రకారము నాగపూరు ముఖ్య నగరంగా ఉంటుందనే యూహగా ఉంది. ఇటీవలకూ, పూనా నగరంలో కొన్ని కార్యాలయాలంటవి. తాను సభ సందర్భంలో రెండుమారులు నాగపూరులో జరిగితే ఒకమారునా పూనాలో జరుగగలదని ఊహగా వుంది.

ఈ విషయము రెండు వారాలలోపుగ నిర్ధారణ కావచ్చును.

ఔరంగాబాదు కావాలని కొందరు

ఇట్లుండ మహారాష్ట్రలో తీవ్ర శ్రద్ధాభిప్రాయాలేర్పడినవి. కొందరు మరాఠావాద లోని ఔరంగాబాదు నగరాన్ని ముఖ్య నగరంగా ఉండాలని సూచిస్తున్నారు. ఔరంగాబాదు సుప్రసిద్ధమైన అబుల్ ఫజ్ల్ గారుమా లకూ, ధవళగిరి (ప్రస్తుతము దాని పేరు దౌలతాబాదు) నగరానికి సమీపం. ఈ వాదాన్ని సమర్థించేవారిలో డాక్టర్ బి.ఆర్. అంబేద్కరుగారు ముఖ్యులు.

హొబయినుండి ఔరంగాబాదు నగరానికి వెళ్ళడానికి సామాన్యంగా ప్రస్తుతపు హొబయిరాష్ట్రంలోని - మరాఠీ నగరముగ జిల్లాం న్యూరావల్పూరి, జిల్లాం తూర్పు ఖాండేశ్ జిల్లాలో ముఖ్యనగరం. ఆ జిల్లాం సంయుక్త మహారాష్ట్రానికి ముఖ్యనగరముగ నుండాలని తూర్పు, పడమటి ఖాండేశ్ జిల్లాలవారు కోరుతున్నారు. కాని ఈ కోరికను ఎక్కువ బలంలేదు. ఎక్కువబలం లేకపోయినా ఈ రెండుజిల్లాలవారు పూనా కన్నా నాగపూర్

ఉండుటగా ఉంటుందని వాదిస్తారు.

తమనగరం లభించకపోతే నాగపూర్ నా, పూనాయైనా సరియే పూనాయైనా పరియ్యమని ఔరంగాబాదువారిలో అల్పసంఖ్యకులు వాదిస్తారు. చాలవరకూ, మరాఠావాదాని జనసామాన్యానికి పూనానగరమంటే ఏవరింపు పూనా అయితే పీష్వాల కుట్రలు

వస్తాయని భయం

పూనా నగరంలోని ప్రముఖులు తొలకె రత్నగిరి మండలాన్నిండి వచ్చినవారని, పూనా విద్యాధికులు ఎక్కువ పేదావులూ, స్వార్థ పరులూ కాబట్టి వారిలో పాస్తా మహారాష్ట్ర జనసామాన్యానికి లాభదాయకం కాదేమోనని, మరల పేష్వా పద్ధతులు (సెటల్) కైక్ల వస్తాయేమోనని మరాఠావాదా వారేగాక, ఖాండేశ్ జిల్లాలవారు, పూనా, వాసిజిల్లాల లోని జనసామాన్యము ఆశుపంటువారు.

పూనాలోగాని, హొబయిలోగాని ఏ - కొంతకంతకేలా

ఇటీవల హైదరాబాదులో బుద్ధ జయంతి పెద్దయెత్తున జరిగింది. ఈ సందర్భంలో జరిగిన సభకు ముఖ్యమంత్రి రామకృష్ణరావు అధ్యక్షతవహించారు. తెలుగుకవి దాశరథి వ్యాయాపియ్యారు

గయలో బుద్ధజయంతి : టిబెట్, జపాన్, బర్మా మున్నగు దేశాలనుండి వచ్చిన భక్తులు దేవాలయంలోకి వుత్సవంగా పోతున్నారు.

కామినియా హేర్ ఆయిల్

“మృదువైన సరిమగ్గముగిరి, దట్టమైన శిశిజముల నభివృద్ధిచేయుట దివ్యయము” అని కామినియా తైల నూనె ఒకటైన శిశిజములు, పొడవైన శిశిజములు కాంతివంతమైన మరులు ఆభివృద్ధిచేసి, తలలో చుండును మాన్యును.

ANGLO INDIAN DRUG & CHEMICAL CO. BOMBAY 2

Sole Agents for Andhra States:- M's Vijaya Agencies, P. B. No. 109, VIJAYAWADA-1.

పెండ్లికట్నాలు రూ. 108 లు

గునుపాటివారి కానుక రూ 50

కొత్తూరు గునుపాటి ముప్పరామిరెడ్డి గారి పుత్రులకు ఆయుష్కృతి నిర్మలకు, కడప కోటిరెడ్డిగారి పుత్రులకు ఆయుష్కృత రామచంద్రారెడ్డిగారికి రూ. 30-6-56 తేది మధ్యాహ్నం నెల్లూరులో జరిగిన వివాహ సందర్భమున, వధువు పక్షమున జమీన్దార్లైన కానుక రూ. 50/- లున్నాయి.

వెట్టవారి కట్నం రూ 58

కొత్తూరు వెట్టవారి రాజగోపాలరెడ్డిగారి మేనమామ పుత్రుడు శ్రీయురే తిక్కనపు రామచంద్రారెడ్డిగారికి, నిడిమునిలి - శ్రీ బత్తిన రాజేశ్వరమ్మగారికి రూ. 2-7-56 తేది మధ్యాహ్నం నెల్లూరు పురమందిరాన జరిగిన వివాహ సందర్భమున జమీన్దార్లైన వివారం అర్జునాచలపతిగారు -

ఇచ్చి సాయపడిన వారలకు మా కృతజ్ఞతా పూర్వక నమస్కారములు. వధూవరులకు మా మంగళాభీక్షలు.

- నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు, పత్రికాధికారి.

జమీన్దార్లు

6-7-56 తేది శుక్రవారం
శ్రీ మధ్యమ క్షేత్ర బహుళ క్రియాదశి

గ్రామోద్యోగులు

గ్రామోద్యోగుల ఆందోళన, బెదిరింపులు, తిర్యాకాలు, రాయబారాలు యిటీవల తరచు పత్రికల శీర్షికలలో కనుపిస్తున్నవి.

క్రొత్తగా తయారుచేయవలసిన సర్ చార్జీలకు అధికారములేమిటి, వాటిని గ్రామోద్యోగులు తయారు చేయరంటూ, ఒకవేళ తయారుచేయవలసివస్తే ఆ పనికి ప్రత్యేక ప్రతిఫలం ముట్టజేప్పాలని తమ ఆందోళనను తీవ్రపరిచేచారు. ఏ నిమగ్నతే తమ ఇతర కోర్కెలనుగూడ చేర్చారు.

గ్రామోద్యోగులను లోయర్ డివిజన్ గుమస్తాలుగా పరిగణించి, వారికిచ్చే నేతలు యివ్వాలని; పాట్లపై పుద్యోగులనిభావిస్తే వారి విధులేమిటో స్పష్టపరచాలని; ప్రభుత్వ పనిమీద పిలిపించబడకపోయిన ప్రయోజనాల యివ్వాలని; అదనపుపనికి ఆదనపు పుతి ఫలం ముట్టజేప్పనిదే ఆ పని వారుచేయరని; గ్రామోద్యోగుల పిల్లలకు పులికెవిద్య వైద్య సౌకర్యాలు కల్పించాలని - యిటీవల రాష్ట్ర గ్రామోద్యోగుల సంఘంవారు రివిన్యూ మంత్రిగారికి రాయబారంపెట్టి సమర్పించిన సందేశంలోని ముఖ్యంశాలు.

గ్రామోద్యోగులపై దుర్మనంగానేవున్నది. ఇదివరలో ఏ ఒక్క రివిన్యూకాఫీసర్లో ఆఫీసులోవలసివుండగా, యిప్పుడు ప్రభుత్వ కాఫీసు పెరిగిపోయి, యీ అన్ని కాఫీసులలో యీ గ్రామోద్యోగులు జ వారు పెట్టా

స్థానంవారికి సన్మానం

12 ఏళ్ళ కింద

చాలమందికి నటులు అనిపించుకోవడానికి అర్హులేమ. వారింతా వేషధారణమాత్రమే. నటుడు ఏమిటానికావడం భావం తెలుసుకొని పట్టించాలి. వాటకాల్లో నాకింకా ఎం పూర్వంలేదు. లోకానుభవమే నాకు గురువు, కళాసేవ. నా ఆనుభవాలను యితరులకు అందివ్వడానికి వువ్వగొప్పమన్నాను. కానీ ఎవ్వరూ ముందుకు రావడంలేదు. ఏన్న జరిగిన సారంగధర వాటకంలో రెండుగంటల వరకు నా చింతాగిరి నాదగ్గరకు రాలేదు. మూడవ గంటనుండి చింతాగిరిలో వినమైపా య్యాను, అప్పుడు రసోత్పత్తికలిగింది" అన్నాడు.

తెనాలి రామలిలాసభ వర్తన వివరిస్తూ వాటకాలలో తమ ఆనుభవాలను చెప్పారు. ఎప్పటికప్పుడు తమ సమాజంలోని నటులందరూ ఆత్మవిమర్శ జరుపుకోవాలని వారు చెప్పారు. తప్పులు తేసినవారికి జుట్టు నాలు విధించబడుతుందేమన్నాడు. కానీ తనకు మాత్రం శిక్షపడేదికాదని చెప్పారు. ఒక సారి బడిలికపల్ల తులాభారం వాటకంలో ఆవలించగా లోటి నటులు తనలో తప్పుబట్టారని చెప్పారు. సత్యభావ ఆవలించడం సమ

వలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ప్రభుత్వంలో కాఫీలు పెరిగేకొద్దీ సిబ్బందిగూడా పెరుగుతున్నది. కానీ గ్రామోద్యోగులు మాత్రం ఆఫీసులో, యిప్పుడంతే. ఏ ఏ ఏ బట్టి గ్రామోద్యోగుల బాధ్యతలు, పని, ఎంత పెరిగిందో విచరించాలి. ఈ బాధ్యతలకు తగిన నట్టుగా వారితోలుగాని, సౌకర్యాలగాని, అంతస్తుగాని ఏమాత్రం పెరగలేదనేది స్పష్టమైన విషయం. అలాంటప్పుడు తమ పరిస్థితిని కొంత బాగుచేయమని గ్రామోద్యోగుల కోరడం న్యాయమూ, ధర్మమూకా.

కానీ గ్రామోద్యోగులు బెదిరింపులకు, సమ్మెలకు పూనుకోవడం సమర్థంలేదు. సర్ చార్జీలకు తయారుచేయవలసిన రాష్ట్రసంఘం ఆదేశించడం ఆమదితమని మా ఆభిప్రాయం.

గ్రామోద్యోగులు యితర కాలంగా ఆందోళన చేస్తున్నా, కేవలం మాటలలో సానుభూతి చూపినవారేగాని, సహాయపడిన మంత్రి ఒక్కరూలేరు. కానీ రివిన్యూమంత్రి చంద్రమూర్తిగారు మాత్రం చాల సానుభూతిని ప్రదర్శించారనే చెప్పవలసివుంది. కీ తా లు పెంచబోయినా, ప్రయోజనాలపై యిచ్చుటకు, గ్రామోద్యోగుల పిల్లలకు పులికెవిద్యా సౌకర్యం కల్పించుటకు రివిన్యూమంత్రి మాట యివ్వడం ముగావ మామైన విషయం. గ్రామోద్యోగుల యితరకోర్కెలకు సంబంధించిగూడా వారు మా మా సభకు హాజరై స్వయంగా వినుటకు నిర్ణయించుకోవడంకూడా సమంజసంగావున్నది. సర్వార్థరక్షణప్రాయాని పుద్యోగులపై తీసుకున్న చర్యలు పునఃపరా రించమని పుత్తెరువుచేయడంకూడా కుభ సూచకం.

రివిన్యూమంత్రి ప్రదర్శిస్తున్న యీ సానుభూతి దృష్ట్యా, గ్రామోద్యోగుల ప్రభుత్వంపై కత్తి కట్టక, వారికి నచ్చుచెప్పి కార్యసాధించుకోవడం బాగుంటుంది. ప్రభుత్వంగూడా పులికెవిద్యా సౌకర్యంకోర్కె వైద్య సహాయాన్ని; ప్రయోజనాలనుబోధించి, ప్రత్యేక పనులకు ప్రత్యేక అలవెస్టులను యిచ్చి, వారు ప్రశాంతంగా పనిచేయవలసినట్లు కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

చికిత్సేమని, ఆమె వయస్సు, గర్భి కావున ఆ వాటకోర్కెలకు సత్య గర్భిభంగం కావున ఆవలించే సమర్థునిమేమని తెచ్చగా లోటి నటులు అంగీకరించారని తెన్నాను.

శ్రీ నరసింహారావుగారు తన వుపన్యాసమును ముగిస్తూ యిలా అన్నారు.

"వాటకాలలో పెట్టికే తెప్పవచ్చు. కానీ, మృదయం, భావప్రకటన, ఆకారం, ఆనుభవం నటుడుకి అత్యంతావశ్యకం. నటున చేర్చితేరాదు. నటు ఒక gift (ప్రభు). వాటకంవ్వారా సాధించలేని పనిలేదు. లోకంలోని దుష్టచారాలను పారదోలుటకు ప్రభుత్వం పెట్టే ఖర్చులో వెయ్యోవంతు వాటక కళకు యిస్తే మంచిది. పూర్వం వాటక కళనుగురించి మాచేత విచారణ జరిపించి, రిపోర్టు వ్రాయించి యున్నారు. సమయంవచ్చినప్పుడు సహాయం తీస్తానని చెప్పియున్నారు శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు. వాటక కళను కేకాభ్యుదయానికి ఉపకరించే సదవకాశాన్ని కల్పించమని ముఖ్యమంత్రిగారిని మరొకసారి కోరుతున్నాను". అన్నారు.

అధ్యక్షులు శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు ఆంగ్లం పన్యాసంజేస్తూ యిట్లున్నారు.

"శ్రీ స్థానం ఉదహరించిన రిపోర్టు మద్రాసు పరిభుత్వ సచివాలయంలో భద్రముగా వుంది. దానిని ప్రభాభిప్రాయ సేకరణ నిమిత్తం ప్రకటించాలనుకొంటున్నాను. చిత్రకళ, వాటకకళ, కవిత్వం దుర్బు ఖర్చుతీస్తే లభించేదికావు. తీరుపతియూనివర్సిటీ ఆఫ్ యాలలో లలితకళాభివృద్ధి ఒకటియైవుంది. ఉత్సాహవంతులైన నటులు ఆనుభవాలను పునఃపరిచుటకు ప్రయత్నిస్తామని" అన్నారు. మరల స్థానం నరసింహారావుగారిని ఆభినందిస్తూ వుపన్యాసమును విరమించారు.

'తుపాను' ప్రదర్శనం

సభాకార్యక్రమానంతరం పులుగుండ్ల రామకృష్ణయ్యగారు రచించిన 'తుపాను' వాటకము రసవత్తరంగా ప్రదర్శనం బడింది. అందరి రామచంద్ర పాత్రధారి శ్రీ గాడేపల్లి రామయ్య, గోపాలరెడ్డి పాత్రధారి ఈశ్వరదాసు. మద్రాసునటి సీతారామయ్య, మనోజ్ఞంగా నటించి ప్రేక్షకులను ఆనందాన్ని నోలలాడించారు. శ్రీ గాడేపల్లి రామయ్య నోరు మెరిపితే ప్రేక్షక గ్యాలరీలన్నీ గొల్ల నవవులతో ధ్వనించేవి.

వాటక ప్రదర్శనానంతరం "రామచంద్ర" పాత్రధారి శ్రీ గాడేపల్లి రామయ్యగారి, శ్రీ అప్పల ఆంజనేయులుగారు ఏ సగిన వెండికప్పును శ్రీ స్థానంవారుబహూకరించారు. ఆ సందర్భంలో శ్రీ నరసింహారావుగారు ఇలా మాట్లాడిరి. "ఈ వాటకం రసపుష్టి నందుకొన్నది. నటులకుంటే ముందు కవిని ఆభినందించవలసి యుంది. వాటకానికి కవి నటుడు రెండేరెండు సేతాలు. కవి రైలు పట్టాలు. నటుడు రైలుబండిగా వాటిపై నడచాలి. నటుడు, కవిభావానికి వ్యాఖ్యానం చేసి నటిస్తాడు. ఈ వాటకాన్ని యితర సభాత్వంగా ప్రదర్శించడం కళాకారుల భాగ్యం. ఈ ప్రదర్శనంలోని నటులు ఒకరిభావాన్ని మరొకరు అందుకుంటూ సమష్టిగా నటించారు. ఈ వాటకం ఎక్కడైనా ఏ ప్రాంతంలో నైనా ప్రదర్శనమహిమం పొందగలదుటలో సందేహంలేదు." శ్రీ పాత్రధారి సీతారామయ్యను పూలమాలకే ఆభినందిస్తూ "హవభావ విజృంభణలో యీ శ్రీకృష్ణ చాలాచాగా నటించింది. కానీ ఒకలోప ముంది, ప్రత్యేకంగా ఆంగ్రిమహిళకు, చదువు

కున్న శ్రీకృష్ణ పుండలవీన మర్యాదను పాటించాలని నా సలహా" అన్నారు. ముప్పస్వామిరెడ్డి పాత్రకు కట్టు - బొట్టు తేమ న్ని స్వాభావికంగా మేకప్ తేసినందుకు వి. మహర్ గారినిగూడా ఆభినందించారు. కవి పులుగుండ్ల రామకృష్ణయ్యను శ్రీ స్థానంవారు పూలమాలలంకృతులం తేచారు.

ఆంధ్రసభ సన్మానం

1 తేది ఉదయం ఆంధ్రసభవారు తమ సభాభవనంలో శ్రీ స్థానం నరసింహారావుగారికి సన్మానంజేచారు. ఆతిథిని మేళకారాలలో ఆహ్వానించి సభాస్థలికి తీసుకొనివచ్చి నూతన వస్త్రాలతో ఫల పుష్పాలతో సత్కరించారు. వాటి సభకు మంగళమూ మరసింహారావుగారు ఆధ్యక్షత వహించారు.

ఆ సందర్భంలో సరసవి శ్రీ మోచల్ల రామకృష్ణయ్యగారు ఆభినందన పంచరత్నములు సమర్పిస్తూ "భారత రాజధానిలో తెలుగు వాట్యులపెట్టేళ్ళకు విజయ ధ్వజం నీచే నిలువంగలెట్టిన మనిషివి" అని ప్రస్తుతించారు. ఆంధ్రసభ కార్యదర్శి శ్రీ కామరాజగడ్డ శ్రీనివాసరావుగారు అంగమున రచించిన ఆభినందన పత్రమును సమర్పించారు.

శ్రీ స్థానంవారు పన్యాసానికి ప్రస్తుతీకరిమిస్తూ, తనకు జరిగిన మహాత్మర గౌరవాలలో ఇది రెండవదని పేర్కొన్నారు. ఆంధ్రావనిలో నెల్లూరు, బళ్ళారి, తెనాలి వాటక కళా కేంద్రములనియు, ఈ కేంద్రాలలో ఆశేతులు వాటకరంగాలలో కృషిచేసి అద్భుతమైనవారిని తెప్పించి, నెల్లూరుకు తెరిగిన ప్రముఖనటులు కీర్తిశేఖరైన కారప్పామి అయ్యంగారు, కందాడ శ్రీనివాసాచార్యులు, నెల్లూరు నాగరాజారావు, రాయపూరి సుబ్రహ్మణ్యం, కాకి చెంచుసుబ్రహ్మణ్యం, పల్నెరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారు ఈ సభాస్థలిని రచించిన "పద్మశ్రీ"లో ఏదైనా గౌరవముంటే అందులో కొంతభాగం ఈ నటుశేఖరులకు చెందుతుందన్నాడు.

నెల్లూరు ఆంధ్రసభ మాతే ఉపాధ్యక్షులు కీ. శే. ముత్తేరాజు మర్రారావుగారి "కృష్ణ తులాభారం" తన్ను సత్యంగా భావించుకొని దని, ఆంధ్రసభలో సన్మానం పొందడం తన భాగ్యమని శ్రీ నరసింహారావుగారుతమకృతజ్ఞత పలికించారు. వాటక కళను గురించి, నటుని బాధ్యతలను, లక్షణములను గురించిగూడా స్థానంవారు మాట్లాడిరి. — మా. వి.

రాజాం డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. 533 of 54. E. P. 591 of 55
కోటగిరి శివరామస్వామి — వారి.
మీసాల రామమూర్తిగారి — ప్రతివాదు.
యీ నెంబరు డిక్రీమొత్తం ఖర్చులను 2-వ పులివాది తా॥ పాలకొండ తా॥ శివపురిమ గాగ్గిమలలోని XII తా॥ ఫలం య 0-60 ట్లు పరిమితిగలదని 23-7-56 తేది పగలు II గంటలకు పై కోర్టువారిమీదుల వేలము కాబడును. పర్చారుపాట రూ. 250/- లు.

— కె. వి. నరసింహమూర్తి, వారి ఆద్యక్షులు.

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. S. No. 145 of 1956.
నగరకంటి బాలరంగయ్య — వారి.
నగరం మంగన్న — పులివాది.
యీ నెంబరువాది పులివాదిమీద చేసిన వాచాలో పులివాదికి తిరిగి నోటిను నిమిత్తం 11-7-1956 తేదికి వాయిదా చేసియున్నది. అందువిషయంలో ప్రతివాదిగల ఆక్షేపణలు వాయిదాలో పైకోర్టుకుహాజర తెలుపునీది. — కి. సి. రామయ్య, వారి ఆద్యక్షులే.

తెలుగులో అర్థజ్ఞానం కలుగుటకే సంస్కృతం !

ఈ స్త్రీమణును తయారుజేసింది తానుగాదని డాక్టర్ గోపాలరెడ్డిగారి ఉద్ఘాటన

కొన్ని శతాబ్దాల పరిక్షకు నెగ్గిన మనసాహిత్యం
రేడియోలు, పత్రికలు, సినిమాలవల్ల
తేలికైపోయిందని ఆవేదన

విద్యాప్రమాణాభివృద్ధికి ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యల వివరణ

నాన్లు రాజుపాఠేం రాజాజీ ప్రాచ్యమధ్యమిక పాఠశాలకు, దానికిగా ప్రానికాభివృద్ధి ప్రధాన: కొంద నిర్మించబడిన నూత్న భవనానికి, 2 లేదా, ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ రేజువాది గోపాలరెడ్డిగారు ప్రారంభోత్సవం గావించారు. ఈ సందర్భంలో గాంధీజీ చిత్ర పటాన్ని గూడా ముఖ్యమంత్రిగారు ఆవిష్కరించారు.

గోపాలరెడ్డిగారు యీ ప్రారంభోత్సవానికి రాగానే గ్రామస్థులు బ్యాండు, మంగళ తూర్ణవాదాలతో వారికి స్వాగతం చెప్పి, పుణ్యవంతో సభావేదికవద్దకు కొనివచ్చారు.

ప్రథమంలో జిల్లా బోర్డు పైచలూపీసరు, కిజ్నూరైన శ్రీ మొహిబుల్లాగారు ప్రానికాభివృద్ధిపనులకు సంబంధించిన నివేదిక చదివారు. 1955-56లో 174 పనులు, 7 లక్షల 10 వేల రూపాయతో ప్రారంభించబడినవని, అందులో లాక్ ఆఫరుకు 165 పనులు పూర్తి అయినవని నివేదికలో తెల్పబడింది. అందులో 38 స్కూలుభవనాలు, 54 శోధన, 11 ప్రమాతి వైద్యశాలలు, 7 గ్రంథాలయములు, 28 బావులు, 34 చిన్న పెద్ద బ్రిడ్జిలు నిర్మించబడినవని వివరించారు. రెండవ ప్రధానకేంద్ర ప్రానికాభివృద్ధికి కేటాయింపు జరుగలేదని, కేటాయింపు జరిగిన తర్వాత పనులు ప్రారంభింపబడునని వివరించారు. యీ నాన్లు రాజుపాఠేం ప్రాచ్యమధ్యమిక పాఠశాల భవనం 20 వేల వ్యయముతో నిర్మింపబడిందని, అందులో 10 వేలు గామిస్తులు విరాళమిచ్చారని తెలియజేశారు.

తీవ్ర యిక్కడ వుండవచ్చు. ఇక్కడవడివిన విద్యార్థి, ఏ యితర స్కూల్ లో చదివే విద్యార్థికి తీసిపోదని, నైగా యిక్కడ చదివే విద్యార్థి జీవకన్యాలులో చేరే అవకాశమున్నదికాని, యితర స్కూలు విద్యార్థికి యిక్కడ ప్రవేశముండదని, దీనివల్ల యీ స్కూలు విశిష్టత వినితమవుతుందన్నారు. సంస్కృతం పరిపుష్టంగా వుంటే ఆంధ్రమూ పరిపుష్టంగా వుంటుందని, తెలుగులో పు నా ది.

రాజుపాఠేంలో ప్రాచ్యమధ్యమిక పాఠశాల

లేనందువల్లనే ఇతర పాఠశాలలో గూడా పునాది లేకుండా పోతున్నదని శ్రీ నాగేశ్వరరావు తెలియచేశారు. విద్యార్థులందరూ సంస్కృతం పఠించవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేశారు.

పంచాయితీ అధ్యక్షులు శ్రీ ఇరువూరు శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగారికి పుష్పమాల సమర్పించారు. వీరి పాలివల్ల గామిరెడ్డిగారు సన్మానపత్రం చదివారు. విద్యుచ్ఛక్తి మున్నగు గ్రామావసరాలు తీర్చవలసిందిగా విజ్ఞప్తి జేశారు. శ్రీ మల్లారావు శేషయ్యగారు స్కూలు నిర్మాణకృషికి దోహదమిచ్చిన వారందరికీ సమన్వరించారు.

జ్ఞాపకప్రవృత్తి శ్రీ అన్నారెడ్డి బలరామరెడ్డిగారు మంత్రిగా శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు జిల్లాబోర్డుచేసిన సేవను, అంకెలు, లే దీ ల లో కుతూహలం కల్గించేవిధంగా చెప్పారు.

ములో తనపై వచ్చిన విమర్శలకు సమాధానం చెప్తూ, యిది కొత్తగా తాను ప్రవేశ పెట్టిందికాదని, అయిదేళ్ల నాడు మ రా ను

అందువల్ల ఇది ప్రవేశపెట్టడమే సంస్కృతమునకు అభిమానమునకే గోపాలరెడ్డిగారు. ఆ వ్యయ విద్యాభావికారిగా వుండిన గోవిందరావురావుయొక్క ప్రభుత్వంపై శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు ప్రద్ధబించారు. తనలోని మత్స్యం తెలుగు, ముఖ్యమంత్రిగారు వారు. ఈ సందర్భం ఆంధ్రలో ఆమ ప్రాచ్యమధ్యమికాని తెలంగాణదేశమని, తెలుగులో వారు రాజుపాఠేం పాఠశాల ప్రధమమని, సంస్కృతమునకే పెనుభూతమని, ఎలాగు బలం కి అభిప్రాయం విద్యాభావో వుంటుందని, యిచ్చకమును ఆ అభిప్రాయం పెడలుతున్నదని, ప్రస్తుతం ప్రమాదకరమో తెలివచ్చిన యిద్దరు దీనివల్ల యిచ్చకమును సంస్కృత అభిమానులని, అందువల్ల ముఖ్యమంత్రిగారు మంచి ప్రోత్సాహముంటుందని, రాజాజీ ప్రస్తున్నావని శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు ఆకాభావాన్ని తెలియచేశారు. రాజుప్రధాన ఒక సంస్కృత పండితుని ద్వారా తెలుగునాటికి ప్రాధాన్యమిస్తున్నాడని, రాజాజీ రామాయణం, భారతంలాంటి గ్రంథాలను పఠిస్తున్నా

పరిభుక్త్యం నీలబద్ధ వ్రాయించిందని, దీనిని రని, ప్రాసినమైన సంస్కృతి, సాహిత్యాల బట్టి తమిళనాడులో 40, ఆంధ్రలో 11 మీద అభిరుచి కల్గించడం ఆవసరమని, అలా ప్రాచ్య విద్యాలయాలు నెల నీ న వ ని, — కొంప రి వ కేటో

పెట్టినదానికి తగిన ఫలితముండాలనే దృష్టితో కొన్ని మార్పులు

ప్రాచ్యవిద్యాలయ విశిష్టత తర్వాత జిల్లా విద్యాభాగధికారి శ్రీ యం. నాగేశ్వరరావుగారు సంస్కృతం ఆవశ్యకతను గూర్చి ముచ్చటించారు. సంస్కృతాంధ్రములంటారుగాని, ఆంధ్ర సంస్కృతములనని, దానినిబట్టి సంస్కృతం ప్రాధాన్యత విదితమవుతుందని అన్నారు. పూర్వం అన్నికంఠస్థం చేసేవారని, కాని యిప్పుడు భారతగూడా న్యూనతే అభిప్రాయం ఏర్పడిందని, అది మంచిదికాదని తెలియచేశారు. నాన్లు రాజుపాఠేం ప్రాచ్యమధ్యమిక పాఠశాలలో బోధనా విషయములను వివరిస్తూ, యిక్కడ వారానికి 10 పీరియడ్లు సంస్కృతం శిక్షింపబడుతుందని, యితర స్కూళ్లలో వుండే పీరియడ్లపై ప్రయోగం, పోటీలూ

శ్రీ సన్నపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు తెలుగు విద్యార్థులు సంస్కృతం శిక్షణ వలన అవసరాన్ని గూర్చి వున్నారని. పిమ్మట ముఖ్యమంత్రిగారు పువ్వనీం చారు. ప్రాచ్య విద్యాలయం ప్రారంభించే అవకాశం తెలిసి ప్రధమమని శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారున్నారు. ఈ స్కూలు శ్రీ పాలివల్ల గామిరెడ్డి ప్రభుత్వ కృషి వల్ల వచ్చిందని, మామూలు పరిస్థితుల్లో రాతదని చెప్తూ, వారిని అభినందించారు. ఎవరు కుతూహలాన్ని అయ్యెను ఎక్కువగా ప్రదర్శిస్తూ, వారిని ప్రోత్సహించాలనే దీ తమవిధానమన్నారు. గోపాలరెడ్డిగారు గోవిందరాజులనాయుడు సంస్కృతం నిర్వంధంగా ప్రవేశ పెట్టడ

విజయవాడ - గుంటూరు - నెల్లూరు - మద్రాసు లారీ (పార్టీల్) రవాణా

మీ పనులు భద్రంగా చేరాలన్నా - మీ సామాను సేకారంలో అందవలెనన్నా - సలీసు రెట్లతో వెంటనే ఏర్పాటు చేసికోండి - ముఖ్యంగా చెప్పతగినది : మీరు ఋక్తేయ ప్రతి వస్తువుకు మేము జవాబుదారిగా వుంటున్నాము. మా ఆలోచన లారీలో ఒకసారి మీ సామాను తెప్పించుకొని చూడండి.

యు. బి. యస్. లిమిటెడ్, నెల్లూరు
గోదవుల ఆఫీసులు
నెల్లూరు : ముం దా ది : తెలిపా 52,
గుంటూరు : 22/199 - కన్నవారిలో : 171.
మద్రాసు : 162, - వాల్ లాస్టోలో : 440.
విజయవాడ : యునైటెడ్ లారీస్ వీసు - బందరుకాల్య : కృష్ణం.

	$2\pi\epsilon_1$	$2\pi\epsilon_2$	$2\pi\epsilon_3$	$10\epsilon_4$
1	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
2	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
3	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
4	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
5	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
6	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
7	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
8	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
9	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
10	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
11	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
12	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
13	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
14	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
15	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
16	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
17	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
18	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
19	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
20	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
21	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
22	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
23	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
24	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
25	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
26	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
27	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
28	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
29	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
30	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
31	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
32	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
33	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
34	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
35	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
36	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
37	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
38	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
39	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
40	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
41	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
42	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
43	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
44	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
45	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
46	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
47	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
48	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
49	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
50	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
51	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
52	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
53	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
54	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
55	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
56	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
57	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
58	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
59	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
60	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
61	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
62	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
63	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
64	0.0000	0.0000	0.00	

మహారాష్ట్ర రాజధాని

[3 వేల కోట]

ఇరువురు మహారాష్ట్ర విద్యాధికులు ఏకాభిప్రాయంతో ఉండడంలేదు. ఎ.వి. గాడ్కర్ (హాజీ కేంద్రమంత్రిగారు) బొంబాయి నగరం మహారాష్ట్రకు ముఖ్యనగరంగా ఉండాలని, ఇప్పటివరకే కలెక్షనరే వా శాసనసభ పూనా నగరంలో ఉరగాలని, పూనా ప్రాముఖ్యత ఏ మాత్రం తగ్గరాదని అంటారు. వాస్తవానికి మహారాష్ట్రలోనే ఉండాలంటారు గాని వాస్తవానికి ప్రాముఖ్యత రావటం ఆయన గార ఆలోచనా పథంలో ఉన్నట్లు లేదు.

జేడేగారి వైఖరి

బొంబాయి వచ్చినా రాకపోయినా, బొంబాయి, పూనా నగరాలు ఎన్నడూ అదేదాకా ఉండరాదని, కార్మికులకు, కర్షకులకు హక్కులు, ఆర్థిక వృద్ధి మాగ్గాలు ఏర్పడితే రామడు రాజ్యంచేసా, రావణుడు రాజ్యంచేసా మహారాష్ట్రానికి కలిగేవస్తుం ఎక్కువ ఉండదని కేవలరావు కేదేగారు (మాజీ మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు, ఇటీవల వరనా గాడ్కర్ గారికి స్నేహితులుగ నుండినట్టివారు) తలంచుతారు.

కేదేగారు నేటివరకూ ఏ ప్రత్యేక ఉద్యమాలనూ చేరలేదు. కాంగ్రెసులో

నువ్వారు, గాడ్కర్ గారివరకే రాజకీయ భరత వాట్యంలో ప్రవేశించాడనేదు. బొంబాయి నగర నిపులలోనే మోరాజీ బొంబాయి నగరాన్ని కలెక్షనరాని ప్రజాసోషలిస్టు వాయితుడు ఎం. ఎం. జోషీ గారువలె లోకా ఏ 60 కే 80 వంకరినా కేసులును పుస్తకీతాను ఇవలె ఉండకే దాని తలంచును. తనలో మాటలాడటానికి పూనాలోని తన బంధు వర్గవారిలో మాటలాడుతారని కేదేగారు ఒక సంవత్సరంగా పుత్రికానికేతుల తోటి మానంగానే ఉంటారు.

చిరప్రవర్తనలో ఆరితేరిన శంకరరావుదేవు

అందరిలోకీ శంకరరావుదేవుగారు చిత్ర ప్రవర్తనలో ఆరితేరినారు. బొంబాయి నగరం కావలెనని సంయుక్త మహారాష్ట్ర పరిషత్ ఆసంఘాన్ని నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం లేవదీసారు. దానికి ఆయనయే అధ్యక్షులు. ఉపాధ్యక్షులలో, కార్యవర్గంలో అన్ని పదాల వారూ గలరు. కమ్యూనిస్టులూ, ప్రజాసోషలిస్టులూ గలరు. నెహ్రూ గారి ఫోటోలకు, పాదరక్షలు మాలలు చేసేవారూ “జయం సంయుక్త మహారాష్ట్ర” బొంబాయి నగరం మాడి” అని కేసులేస్తూ, బస్సుల మీద రాష్ట్ర రువ్వేవారూ, గుజరాతీలను కొట్టేవారూ, గుజరాతీ దుకాణాలను లూటీచేయించేవారూ

వైతము వంతుక మహారాష్ట్ర పరిషత్తు సేయను ఉత్సాహకరంగా వాడుకుంటేవారు. ఈలాంటి మిత్రమంఘానికి తాను అధ్యక్షుడుగా ఉండి, “బొంబాయి మాది” అని అంటూంటే బొంబాయి నగరం సంయుక్త మహారాష్ట్రానికి ఉండేవంతుందనీ, ఆయనకు మహారాష్ట్రానికి తాను వా య కుడు కావచ్చుననీ శంకరరావుగారు దీహించినారు. కాని ఎవ్వరిని ఆకటో చ్చనంపటిచాలో ఆ కాంగ్రెసు విభాగము ఆయనను మొదటపాగి తిక్కాత ఆయనకే పునావాలను తీసినారు.

ఎనిమిదిమాసాలు బొంబాయి నగరంలో అల్లరులు జరిగినట్టుట “నెహ్రూ గారు ఇటీవల చెప్పిన ప్రకారం బొంబాయి నగరం ప్రభుత్వములో ఆయన పంచర్సగా ఉండే వుండీ మేము యిదివరకే ఆంగీకరించినాము. అందుచేత సత్యాగ్రహము, అల్లరులు ఉండరాదు, ఉండరము కాంతం గా ఉండాలి.” అని, యిటి వల పత్రికలలో ప్రకటించినారు శంకరరావుగారు. ఈ ప్రకటననే నవంబరులో చేసేయంటే ఇట్టి అల్లరులు జరిగేవికావు. కాను అరింభాన బొంబాయి నగరంలో అల్లలభారత కాంగ్రెసు సంఘం సమావేశమైనప్పుడు వాతావరణం కాంతంగా వుండేది. ఇతర ప్రాంతాల నుండి వచ్చిన కాంగ్రెసు సభ్యులనూ, ముంబై లనూ, జోషీ గారి సంయుక్త మహారాష్ట్ర పరిషత్ (పరిషత్ కాదు) అనుచరులుగాని ముందు మండగిండు గాని కష్టపెట్టియుండరు. నెహ్రూ గారు బొంబాయి చాపాటిలో కాను ఏ వ లేదన ఉపవర్ణించినసభ శాంతిమగజరియుండేది. ఆ యిదు సంవత్సరాలు బొంబాయి నగరం కేంద్ర ప్రభుత్వ పాలనలో ఉండవలసియుండేది కాదు. నవంబరు - డిసెంబరు అల్లరులకు పరిహారంగా కేంద్ర ప్రభుత్వ పాలనలో ఒక సంవత్సరమా లేక 18 మాసాలో మాత్రమే ఉంటే చాలానని నెహ్రూ గారు, ఇతర వారును కూడా ప్రకటించి యుండేవారు అప్పట్లో.

డాక్టరు గాడ్కర్ నాయకత్వమే సంయుక్త మహారాష్ట్ర సాధించివుండురు

శంకరరావుగారు తొలితర యూహించినట్లు భూదానోద్యమమునే చురుగు కృషి సల్పి యుండినచో సంయుక్త మహారాష్ట్ర పరిషత్తు అధికాత్మక పుణ్యాలనూ, రిజర్వు బ్యాంకు ప్రెక్షరునూను డాక్టర్ వి. ఆర్. గాడ్కర్ గారు అధ్యక్షులుగ నుండి బొంబాయి నగరాన్ని సంయుక్త మహారాష్ట్రానికి పంపించియుండురు - రాగల నవంబరు అరింభానికి.

శంకరరావుగారిని నమ్ముకొని ఉపాధ్యక్ష పదవి సంగీరించిన డాక్టర్ గాడ్కర్ గారికి బొంబాయి నగర అల్లరులూ సత్యాగ్రహమా విమరుకలిగించినవి, కాని తన నాయకులగు శంకరరావుగారిని విమర్శింపనొక ప్రతి మధనారం పూనా నగరాన్నించి బొంబాయి కి ప్రాధునకేవచ్చి రిజర్వు బ్యాంకు ప్రెక్షరుల సమావేశానికి హాజరై ఆ రాత్రినే పూనా చేరుకొని తమలలో భోజనముచేసి కాంతంగ నిద్రపోకుంటాడు.

రాజకీయ భరతనాట్య నిపుణుడు

శ్రీ ఎ.వి. గాడ్కర్ ఇరులు ఏ విధాలనైనా బొంబాయి నగర పంపాదం కృషిచేస్తుంటే ఎ.వి. గాడ్కర్ గారు పంపొచ్చుతారు. తానే ఏ యుద్ధములలో గాని చురుకుగ పరిచేయాలనని కాని, పనిచేయ లేనానే ఆయనని ప్రకటించి వాగ్దావరాధి కాని ఎల్. వి. గాడ్కర్ గారు తలంచును. అంగ్లాభాషలో గాయం చేయటానికి ఇష్టమే, కాని బొమ్మలాడితే ఇంకా” అనే పామతి కొంతవరకూ ఈ ఎల్. వి. గాడ్కర్ గారికి

వచ్చింది. “బొంబాయి నగరం మహారాష్ట్ర మునకు సమీకరావాలి, బొంబాయి, పూనా నగరాలు విజృంభించాలి” కాని ఎ.వి. గాడ్కర్ గారు ఏ పార్లమెంటూ అహింసాయుతంగా పూనా కోరు, కాంగ్రెసులో నాయకత్వం వుండాలి. అన్ని ఏలానుకుతుంది?

వారిని, వీరిని నమ్మి చెడ్డారు మంత్రి సరవజే

కాశీ మీదీ నమ్మి కొని ఉపనయనం మండే డాక్టరు జి. ఆర్. సరవజేగారు రిజర్వుంచి, తుదకు ముఖ్యమంత్రి మొరార్జీ దేశాయుగారితో సదివాలయాన్నించి తొగ్గి సేయబడ్డారు. ఆయన ఒక్కరే మంత్రివర్గము నుండి తప్పుకోవలసివచ్చింది. ఇతర మహారాష్ట్ర మంత్రిలు, డి. ఎస్. హిరేగారు, డి. వి. చావ్లా గారు ముంబై లుగానే వున్నారు. వారు బొంబాయి నగరాన్ని కోరే వారే, కాని వారు కాంగ్రెసు ఆదేశాలను నిరాకరించును

డాక్టరు సరవజేగారు అనుచరులులేని వాయకులు, పెద్దవైఖరిలో శంకరరావుదేవు గారు, చిన్న వైఖరిలో డా|| సరవజేగారు. ఇరువురూ సంయుక్త మహారాష్ట్ర పరిషత్తు వారు. ఆ పరిషత్తుకు ఇవ్వకుప్పాంలేదు.

ఎవరిదగ్గర వారి మాటలాడే రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు దేవరీకర్

విరంజని ప్రతిభనుమించిన ప్రతిభ మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు జి. ఆర్. దేవరీకరుగారికిగలరు. శిక్షిలో నెహ్రూ గారు, ధేబరు కన్వీంచుతారు “మీరెల్లు ఆదేశిస్తే నేనెల్లు అనుసరించుతానని” మండపాది నవ సంవత్ వినియోగ్యుకంగా వారికి నచ్చకెప్పుతారు. పూనా చేరకత్తాత, పూనా లోని మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసు సభ్యులతో, డా|| సరవజేగారితో, శంకరరావుదేవుగారితో “మనకు బొంబాయి నగరం రాకెక్కిడేపోకుంజి; నెహ్రూ గారినిగ్గయం సరికాతేదు. మన ఇష్టం వచ్చినట్లు మనం విధ్యుంచుకొందాం” అని గంభీరంగా పలుకుతారు.

“ఏమిటయ్యామాతో ఒకవిధంగా పలుకుతారు? పూనా లో మరొకవిధంగా ప్రవర్తిస్తారే అని ధేబరు గారుగాని, పంత్ మంత్రి గారుగాని అడిగితే “నెహ్రూ గారి మాటలు మా వారికి అంగికారమే.” అనియో, “మా పూనా వారు పెన్ను గానే ఉన్నారు” అనియో దేవరీకరుగారు సమాధానమియటం అలవాటైందని పత్రికలు వ్రాస్తుంటాయి. యితర మహారాష్ట్రులనూ పోలించేస్తుంటారు.

ఆందోళన మానితే నెహ్రూ సానుభూతి వస్తుంది

యిప్పటికై నా ఈ అహింసాయుతత్వం, “సత్యాగ్రహం” ఉద్దేశ్యం తెలియక, వారూ వీరూ కైర్లకు పోవటం మానుకుంటే జవాహర్ లాల్ నెహ్రూ గారు స్వదేశానికి వీరేదిన ఏమట్లు మహారాష్ట్రులయెడ సానుభూతియాని జూకేవ తేది నిర్ణయాన్ని చాలవరకు పడలింప గలరు.

కథ అడ్డంగా తిరిగి యెనిమిది మాసాలు గడిచినవి. ఇప్పుడు తెలూలన ప్రక్రమంగావస్తే ఎంతోమందికే. కాని ఆనుచరులులేని, నైవర్తంపబడిన నాయకులు సామాన్య పృథలకు అట్టి ఆకర్షణమునా - సంవోమునూ గలిగింకురా? చూతము.

ఎప్పుటికైనా బొంబాయి నగరం మహారాష్ట్ర లకు వస్తుంది. కాని కాంగ్రెసుకొందానూ పునాపూర్వక పృథుత్వ నాయకులనూ ధిక్కరిస్తే లాభంలేదు.

రాజాం డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో
O. S. No. 194 of 1954. E. P. No 517 of 1955
యే సాటి సాగ్యనారాయణ ... — వారి.
లోచర్ల మహాలక్ష్మి వరైరాలు ... — ప్రతివాదులు.
యీ నెంబరు వారికి పృతివాదులువల్ల రావలసిన యిష్టి హాని వాఖ్యా మైకమునకు గాను పృతివాదులు తాలూకు.

గ్రామం పేరు:	భూవివరిం:	పట్టా నెం.	సర్వే నెం.	తెలరు విస్తీర్ణం:	శిస్తు:
కమ్మకిగడం	గవర్న మెంటు	61	60	1/ఎ	1-66 5-10-0
గాగ్గివం	జిరాయితీ పల్లం	59	60	9	0-98 2-15-0
డిటా	డిటా	34	67	2	1-64 0-14-8
డిటా	డిటా	10	60	8	1-0 3-6-0
డిటా	డిటా	81	62	8	1-50 4-8-0

యి 2-64 ట్లు.
యి 4-14 ట్లు.
మొత్తం: య 6-78 ట్లు.

భూములు పై కోర్టులో 9-7-1956 లేదీ పగలు తేలము జరుగును.
1. నలాట సద్దామపాట రు. 850/- లు పల్లం. 2. నలాట పెట్ట సలి పాట ను. 800/- లు.
— ఆర్. వి. సూర్యనారాయణమంతులు - వారి వకీలు.

పాత్తుడుగారి బాలసంజీవనీ (రజిస్టరు)
పిల్లల లివర్ అండ్ స్టీను వ్యాధులను నివారించును.
డాక్టర్ పిల్లా పాపయ్యపాత్తుడు అండ్ బ్రదర్స్
19, చక్రిమాదపేడి - మైలాపూరు - మదరాసు - 4. ఫోన్ నె 71354 రు.
కాంచీ - 7, సారంగపాణిగోవిల తూర్పుపేడి - కుంభకోణము.
అన్ని మందుల పావులలోను దొకును

కాకర్ల పక్షవాత నివారణిడిపో
కామాక్షయ్యగారి
మా “భువనేశ్వరి” సుఖీలు (రజిస్టరు) పక్షవాతం, దుద్రోవారం, చచ్చు, తి వ్యర్థ ను త్వరితగో గాల్గంటేగ కుదుర్చును. మా ఫోటో ట్రేజ్ మాక్కు గల బ్రోషర్లు చూత్రోమే - మును. వ్యాధి వివరములు తెలుపుడు - యంతెనుమించక పృథుతంబోలేదు.
ఒకవారమునకు దొడధము రూ. 7-0-0 - ప్యాసింగ్ పాస్టెచీ వేరు.
“అయుక్తక కేసం” - “వెద్యువికారక” “జివరాకీ” కాకర్ల వెంకటప్పయ్య, పక్షవాత నివారణి (రజిస్టరు) అయుక్తక ప్రాక్టీషను - 222, కాకర్లవారిపేడి - పెల్లురు.

సంస్కృతం ప్రాధాన్యత

[5 వ పేజీలోను]

22 తేదీ తిలక్ నూరవ జన్మదినోత్సవం జరుగడంలో శ్రీ వ లం వారు స్వీకృతం శ్రీ వీరుగానేగాక, సాహిత్యవేత్త అనే అభిప్రాయంగూడా వున్నదని శ్రీ గోపాలరెడ్డి వెలియచ్చారు.

తెలుగుకోసం సంస్కృతం

తర్వాత విద్యార్థుల తెలుగుభాషాజ్ఞానాన్ని ప్రస్తావిస్తూ, పదకొండు సంవత్సరాలుచదివి, స్కూల్ ఫైనల్ ప్యాపయ్యేవిద్యార్థికి తెలుగు ఎంతవచ్చును అని పరిశీలిస్తే పుస్తకంచదివి అర్థంచేప్పే పరిచయంగూడా వుండదనేదని, అందువల్ల మార్కుభాషలో పురాణాలు ఏర్పడుటకు సాధనచేయడమా? లేక వదిలివేయడమా? అని గోపాలరెడ్డిగారు ప్రశ్నించారు. సంస్కృతం సంస్కృతంకొరకుగా ప్రశ్నకే పెట్టబడదనేదని, తెలుగులో అర్థజ్ఞానం కలగట్లు చేయడమే తమవృద్ధ్యమని విశదీకరిస్తూ, “తెలుగుకోసంగా సంస్కృతం” అని వుద్ఘాటించారు. రాజుపాలెంస్కూలులో చదివే విద్యార్థికి తెలుగులో మంచివునాది వుంటుందని, ఆ విద్యార్థి తెలుగులోమిన్నగా వుండగలడనే ధృఢ్యం తనకున్నదని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రంలోకంటే

ద్రవిడదేశములోనే ప్రోత్సాహము

దిగబాటిపోయిన విద్యా విధానాన్ని గూర్చి మాట్లాడుతూ, యిప్పటికి 22 ప్రొఫెసర్స్ స్కూల్ ఫైనల్ ఫలితాలు ప్రకటించబడలేదని, కాపీలుకొట్టడమే దానికి కారణమని, కృష్ణ జిల్లాలో పోలీస్ బందోబస్తుతో పరిక్షలు నిర్వహించవలసిన దుస్థితి కలిగిందని గోపాలరెడ్డిగారు తనవిచారం ప్రకటించారు. విద్యమీద ఆయిదుకోట్లు ఖర్చుపెట్టుతున్నా, దానికి తగిన ఫలితం ముట్టడంలేదన్నారు. ప్రాథమిక పాఠశాలలు, సెకండరీస్కూళ్ళు వుండవలసిన విధంగాలేదని, దీనికి సెలబెట్ గూడా కారణమేమోనన్నారు. సంస్కృతంచదవడమంటే వెనుకబడిపోయావచ్చని, ఇంగ్లీషు చేర్చుకునేవారే ముందుకునడిచేవారనే అభిప్రాయమున్నదని, రెంటిని సమన్వయపరచే వృద్ధేశ్వరంలో మాధవమీనాక్షగారు విద్యామంత్రిగా వుండగా యీ ప్రాచ్య విద్యాలయాల స్క్రీము తలపెట్టబడిందని గోపాలరెడ్డిగారు వెల్లడించారు. సంస్కృతానికి దూరమైన ద్రవిడదేశంలోనే ఆంధ్రరాష్ట్రంలోకంటే దానికి ఎక్కువ ప్రోత్సాహం లభిస్తున్నదని, మార్కుభాషమీద ఆభిమానం కల్గించుటచేనే ప్రయత్నమేయిదని ముఖ్యమంత్రిగారు వెలియచ్చారు. సంస్కృతభాషలో కృషిచేసిన దివంగత శేఖర శంకరరెడ్డిగారికి శోచనీయం లభించారు. కొన్ని శతాబ్దాల పరిక్షకున్నైన మన సాహిత్యం లేదయ్యాయి, పత్రికలు, సినిమాలవల్ల శ్రేణిపోయిందని, వీటి సాహిత్యం అల్పాయువు కలదని, ప్రాచీనసాహిత్యం పరమాయువుగలదని ముఖ్యమంత్రిగారు వుద్ఘాటించారు. సంస్కృతమంటే భీతిలేకుండా చేస్తే, మలభంగం చేర్చవచ్చునని, మూడు మాసాలలో సంస్కృతంకేర్చే అవకాశమున్నదని తనతో ఒకరుచెప్పారని, తెలుగుకు కావలసిన సంస్కృతాన్ని అందరూనేర్చుకోవాలని, అందుకొరకుగా యీ ప్రాచ్యవిద్యాలయములో శతాబ్దాలకుండా చేశామని గోపాలరెడ్డిగారున్నారు.

తప్పిన వారికి హెచ్చరికగా

పుదితావకాశంలేకుండాచేశాము

పుదిత విద్యార్థులపట్ల తెచ్చి, శాశ్వతమైన శారంవరకు పుదితవిద్యా శాకర్వం కల్పిస్తామనిచెప్పింది వాస్తవమేనని, కాని 15 లక్షలవుతుందనుకున్న పరిమాణం 36 లక్షలు అయ్యేట్లు పరిశీలనమీద తేలిందని, లోటుగా వున్న యీ సందర్భంలో ఒకేపాటి ప్రశ్నకే పెట్టటం ధా సవత్సరాని కొకఫారానికి లేకుండాచేయుటకు నిర్ణయించుకున్నామని, 1958 కి ఫర్ ఫారానికిగూడా తీరంలేకుండా పోతుందనిచెప్పారు. విద్యార్థి శ్రద్ధగాచదవాలనే పుద్గేశ్వరంలోనూ, హెచ్చరికగానూ పరిశ్రమిస్తామని వారికి పుదితవిద్యలేకుండా చేశామనిగూడా అన్నారు.

పెట్టినదానికి ఫలితం వుండాలనే

దృష్టితో మార్పులు

హీనంగావున్న మన విద్యార్థులను గూర్చి, దాని నివారణకు తీసుకున్న చర్యలనుగూర్చి చెప్తూ, హెచ్చార్లు అభిమానముంటే స్కూల్ ఫైనల్ వరకు ఎలాంటి అభ్యంతరంలేకుండా విద్యార్థులచేవాడని, సున్న రానివారినందరినీ వారికెన్నిమార్కులొచ్చినా - పుత్తీర్లులను గావిస్తుండినానని విశాఖపట్నానికిచెందిన ఒక హెచ్చార్లు రాష్ట్రవిద్యాశాఖాధికారితో చెప్పాడని, యీ శోచనీయమైనదీతని నివారించుటకు, నిర్ణీతమైన మార్కులువస్తేతప్ప పరిశ్రమచేయగూడదని, స్కూల్ ఫైనల్ వరకు పనికిరాని విద్యార్థులనురానిచ్చి అక్కడ తీసివేసి సమ్మెలుకేయించుకునేభయము, క్రింద నుంచి వదలాలనేది ప్రభుత్వ విధానమని వాళ్ళుచెప్పారు. స్కూల్ ఫైనల్ లో గాయల సీనుకంటే అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాల ఫలితాలు అధ్వాన్నంగా వున్నాయని, శాస్త్రజ్ఞులలో అగ్రస్థానంలోవచ్చే తూర్పుగోదావరికంటే, రాయలసీమలో అధ్వాన్నంలోవున్న జిల్లామొగని యీ సందర్భంలో గోపాలరెడ్డిగారు వుదహరించారు. విద్యాప్రమాణాభివృద్ధికి మరొకనిచ్చర్యలుగా ముఖ్యమంత్రిగారు - ఎవరినో దృష్టిలోపెట్టుకోని పెంచేమార్కులు నిర్ణయించి పుత్తీర్లులను తీసివేయడం పద్ధతికి స్వస్తిచెప్పటం దని; హయ్యర్ గ్రేడ్ ట్రైనింగు రద్దుచేయబడిందని; తీవ్రపాటిలోన్న అయినందున ట్రైనింగులో పైఫండుపేరుతోయిచ్చే డిగ్రీలు నిలిపేయబడిందని (తేసి కోకు మాత్రం యిస్తారు); పుష్కార్యయలలో నిరున్యోగం ఎక్కుగావున్నది కాబట్టి, ట్రైనింగుకు తక్కువమంది వచ్చినాచాలానని గోపాలరెడ్డిగారు వివరించారు. “పెట్టినదానికి ఫలితం వుండాలనే దృష్టితోనే యీమార్పులన్ని చేయవలసివచ్చింది” అనిగూడాచెప్పారు.

రాజుపాలెంస్కూలుకు బాహుళి కేసుపెట్టినందుకు, చుట్టుప్రక్కలను యల్లయపాలెం, పాటూరు, దామరమడుగులాంటి గ్రామములు చేయలేనివని, రాజుపాలెంవారు పాపించినందుకు కార్యకర్తలను అభివందిస్తూ వ్రాసానం ముగించారు. పిమ్మట మార్కు భవనానికి ప్రవేశోత్సవం, గాంధీజీ చిత్రపటావిష్కరణం గావించారు. శేషటింగుమతో కాన్య క్రమముగిరింది. —మా. ప్ర. వి.

నెల్లూరు అంగ వికలాల సహాయ సంఘం

నెల్లూరు ఉస్మాన్ సాహెబ్ పేటలో నెలకొనియున్న అంగవైకల్య సహాయక సంఘ వ్యవస్థాపక కార్యదర్శి శ్రీ యస్. వి. శేషయ్యగారు.

నెల్లూరు ఉస్మాన్ సాహెబ్ పేటలో అంగవైకల్య సహాయక సంఘంవారు తమకార్యాలయమున కడప అందుల పాఠశాల విద్యార్థులను ఆదరించిన సందర్భంలో తీయబడిన ఫోటో.

జమీనార్లైతుచందా	
సంవత్సరం చందా	6-8-0
అర్ధ సంవత్సరానికి	3-8-0
విడి ప్రతి	0-2-0

దేవస్థానం భూములు కౌలుకు యేలం

ఆత్మహరు తాలూకా నాగులపల్లెగూరు గ్రామం శ్రీ కోదండరామస్వామివారికి హస్తగత పెట్టె-మాగాటి భూముల 1306 అకరా యీ భవనం 5 ఫవలీలవరకు కొలుకు యివ్వబడును. కొలు యేలం 20-7-56 తేది శుక్రవారము పగలు 3 గంటలకు వరకు నేవస్థానంవద్ద జరుగును. పాట పెట్టెదలచుకున్న వారు రూ. 50/- లు ధరావత్తు కట్టవలెను. మిగత వివరాలు వన్నడికి తెలిసికోవచ్చును. — కరణం పద్మానాయుడు, ధర్మకర్మి.

దావట్ల నలు కోర్టులో

S. C. 196 of 54. E. P. 382 of 55. మద్దా రాఫువులు —వాది. మువ్వ వాగయ్యవగైరా —ప్రతివాద్లు. గుంటూరు డి. సీ. రాల సలు డి. జోడ వాడ మందగుంటగ్రామంలోని 2-వ ప్రతివాది తాలూకు నేలముకావలసిన అడ్డివివరం: డి. నె 137/6 రు య 7-15 ట్లు య. 17-14-0 తరం శివుగల పెట్టెభూమిలో య 1-80 ట్లు. యందుకు హస్తాం: [మా] పద్దారుడొంక [ద] ఆసంటి వెంకటనరసియ్య [ప్ర] మువ్వ భుజంగరావు [పు] మువ్వ భుజంగరావు. నేలము వాయిదా 6-8-56 తేది. —కె. యస్. ఆర్. ఆంజనేయులు, వాది అద్యక్షుడు.

యేలూరు డి. ము. కోర్టులో

O. S. 94 of 52. I. A. 463 of 56. శ్రీమతి మహాలాక్షమ్మ —పిటిషనురు-వాది. బానోవీవగైరా —రెస్పాండెంట్లు-ప్రతివాద్లు. యీ దావాలో M. Os. 1 to 9 వస్తువులు వాదికి ఇవ్వించవలసినదిగా వాదిదాఖలు చేసిన పిటిషన్ మీద 3-వ రెస్పాండెంట్లు పేరు యమానికి నోటీసులు ఆమలు జరుగనందున పద్దికేమిద్వారా శోటీసు విమర్శము 15-7-56 తేదికి వాయిదా చేసివారు, గనుక ఆక్షేపణలన్నయెడల సదరు వాయిదావాడు పై కోర్టువారికి మనవిచేసుకొనవలెను. —డి. ఆర్. సుబ్బియ్యయ్యం, పిటిషనురు అద్యక్షుడు.

నెల్లూరు డి. ము. కోర్టులో

S. C. No. 39 of 1956. యరుకుమాటి రామయ్య —వాది. (2) కానంతూడి వాగయ్య —ప్రతివాది. వాది II-1-53 తేదిగల ప్రాగోలు తా. రూ. 200/- లు రాగోరును యీదావాచేసి నందుకు 12-7-1956 తేదికి వాయిదా చేయబడి యున్నది. —గం. సంతకరావు - స్టేడరు.

విటా-లక్ష్మిక

స్త్రీల పాలిటి వరప్రసాదిని

శ్రేణితీర్తవ్యదశిమ - ముతుకూలలు - ముతులద్రము - నిరుమునెప్ప - నియ్యలికుండులు - చలదానము మొదలగు గ్రామీణ వ్యాధులు పోగొట్టి దానికల్గి పునెదమును.

వెంటాను 2-8-0 య

సోంకూపురి ఫర్మసూటికల్స్ నెల్లూరు

అవలెమికలెదు - భయంలేదు
 పట్టంలేదు - గాఢం బిడికత్తు
 రాయ్ ఎలెక్ట్రక్ వైద్యచికిత్స
 చరిత్రము - బుద్ధులు - ఆంధ్రవాతము -
 మూలవ్యాధి - బూడి - భగవంతులకు
 యస్. వి. రాయలు
 (గోపింధముద్ద) హాస్పిటల్ గోడ్డు - నెల్లూరు.

అన్ని కుభకార్యాలకు
 అవసరాలకు
 సిల్కు
 మిల్లు
 చేనేత
 అన్ని పస్త్రాలకు
 సెలయము
 రాయవరపు జగన్నాథం
 గ్రీన్ ప్యాకెట్
 (అందరికీకానుక ముం)
 బృంకురొడ్డు - నెల్లూరు

పసిరికల -
 కామెర్లు
 భువనం పసలేదు
 *
 డాక్టరు సి. రామయ్యంగారు,
 రంగనాయకులపేట - నెల్లూరు.

స్థాపితము 1920 సంవత్సరము
కంప - బొల్లి
 సమస్త చర్మ వ్యాధులకు గ్యారంటీ చికిత్స
 క్లెబ్బగు, సలహా, ఉచితము.
రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిస్టర్డ్)
 H. O. గోపాంధరం - హుస్సేన్ సాగర్ రోడ్
 బృంకురొడ్డు - నెల్లూరు

నారసింహ లేహ్యం

 బంగారుతో చేసినది. మేహము, నిక్కాళ్ళ, నిస్సత్తువ, కుళ్ళనవ్వ, అతిమాత్రమును హరించి బలమును వీర్యమును కలిగించును.
 20 కు|| ద్రవ్యము. 3-40 లు, పోస్టేజీ రు. 1-10 లు. మా క్యాటలాగు ఉచితం.
వి. శి. వి. అండ్ కో.,
 ఆయుర్వేదసమాజం. పెరిడేవి. నెల్లూరుజిల్లా

పక్షవాతమునకు
PARALYSICURE (Regd.)
 (Trade Mark No. 154754)
 మా మందు అపారముగా పనిచేస్తుంది. ఆ వ్యాధి నుండి మిమ్ములు ఇముక్తి చేస్తుంది. దిగుబడవలదు. వారంమందు 8-12-0
దొమ్మూ బిలేంద్ర
 (దొమ్మూ కోకపులు పంపారులు)
 నెల్లూరు

శ్రీ శ్రీపాదవారి రచనల విశేషత

(గత సంచిక కొరవ)
 అనుభవాలూ - జ్ఞాపకాలూ

ఇతరులను గురించి వ్రాయుట ఎంతకష్టమో, తనను గురించి తన వాడుకలో వ్రాయుట అంతకంటే అధికకష్టం. స్వీయచరిత్ర వ్రాయుట వలన మన పాంపుచాయం కావని మనలో కొందరు సందేహించారు.

ఆపలు ఆత్మకథ వ్రాయుటకు నడుతుంటే తాహుతుంటాది. కథలూ కొంత ఉన్నప్పుడే ఆత్మకథ వ్రాయుట జరుగుతుంది. అట్టి కథలేనీ చరిత్రలు ఆత్మకథలుగాక, ఆత్మజ్ఞానం.

వీరేశలింగం గారు ఏ వయస్సు నిర్వార. ఆధునికాంధ్ర పితామహుడు. ఆయన మన సంఘములోనూ, పాపీయములోనూ, కొన్ని మార్గాలు మూలము, మరొకటి తెలియదు. ఆ యుగపురుషుడే స్వీయ చరిత్ర రచనకు మూలపునాది వేశాడు. స్వీయచరిత్ర అనే పేరుతో విశాఖమండలపు స్టేషనరీ రాంబాట్టు జగన్నాథ శాస్త్రిగారు వ్రాశారు. చిలకమర్తి, దేశభక్తుడు, ఆచార్యులైనారు. తిరుపతి కవులు చారిత్రక ఆచార్యుల వ్రాశారు. వల్లూరి నూర్యనారాయణగారు నూర్యనారాయణీయం అన్నారు. అంధ్రగీతానికీ చరిత్ర యాత్ర అన్నారు. బాపూవ నా కథలే, దర్శి చెంచయ్యగారు నేను-వాడే అన్నారు. ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ప్రజాప్రభాకరం అనే పేరుతో యోగానాథవల్లూరి తెలుపుతూ రచనచేశారు. డాక్టరు కేసరి నా చిన్నవాటి ముచ్చట్లు అంటే, శ్రీ శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు నా అనుభవాలూ - జ్ఞాపకాలూ అన్నారు.

వీర రచనాదర్శాలు భిన్నమైనా ఇవన్నీ స్వీయచరిత్ర లోపలనే చేరుతాయని నా అభిప్రాయం. శాస్త్రిగారికి తీక్షణ బుద్ధిని లోనూ, సరికొత్త మర్యాదలూనూ అయింది. మరి అది ఎలా తెలుపించిందో అదొక పెద్దగాధ. కేవలం గాధమాత్రం కాదు; సంకుల సమరం. సంకుల సమరమాత్రమే కాదు; కల్లోలం. “సహజంగా వారి భావయంత్రం ఎంత దృఢమైనదయినా, అది ఎన్ని మాట్లు ఆగిపోయిందో, ఎన్ని తిరుగుబాట్లు చేసిందో, ఎన్ని మరమ్మతులు తిన్నదో, ఎన్ని కొత్త భాగాలు చేర్చవలసివచ్చిందో, భయంకర విప్లవగ్రంథం.

అంధ్రభాషలో చెల్లెవానియం చాలా వస్తుంది. కాని వల్లూరి చాలా చిట్టచివరికి

అలాంటిది ఇకముందైనా రాకుండా చేశారు. ప్రతిభుటించాలంటే వారి గోమగ్నికి ఈ రచన గూడా ఒక సమర్థ ఆవుతుందని శాస్త్రిగారు అంటారు. ఇంతేగాక వారిరచనలు అక్షరాలతో కూడినవి. అక్షరాలతో కూడినవి.

ఒక రచయిత రచనలు నుబోధకం కావాలంటే, ఆయన జీవితసరణి తెలియాలి. ఆ జీవిత సరణి తెలిస్తే “అనుభవాలూ - జ్ఞాపకాలూ”

ఇంతేగాదు, జాతీయమైన భావము, నడికారాన్ని, మాధుర్యాన్ని తెలుసుకోవాలన్నా, ఈ గ్రంథం అధికంగా తోడ్పడుతుంది. అందులో ఇష్టమవచ్చిన ప్రభువుగాక, ఇందులో శాస్త్రిగారు నాటకాల్లా చేయించినవికల రచనలు. ఇంకా ఇటువంటివి వాణున్నారని, రియాలైజ్ చేసి, ఎన్నిటితో పూర్తికానునో?

సాహిత్యగోష్ఠి

★
శ్రీ గిరేపాటి వెంకటసుబ్బయ్య

మహాభారతము

భారతదేశమంతటా రామాయణాన్నే ఆరాధిస్తారు. అందులో అంధ్రులకు గామము ఇష్టమైంది. ఆ యువ ఆయోధ్యలోనేగాక, మైగాధిద్రావిడలో వెలకాదు. కాని అంధ్రులకు ఆధిమానగ్రంథం భారతమేనని. వింటే భారతమువినాలి, తింటే గారెలవాలి. అనే సామిర దీనికి తార్కాణం. ఇది వింతల్లాంటిది. కారణజన్మలైన కవిత్వయంపల్ల కలిగినందువల్లనూ, అంధ్రప్రదేశ్ లో ఆమనస్సుమైన గ్రంథమగుటవల్లనో, ఇవన్నీ కారణాలే.

“గానబడినట్లే చదివి గాధల ద్రవ్యతెనుగు వారికి నవ్వులు తిక్కవార్యులు వ్యాసముని పుణ్యశాస్త్రము” తెల్లించేవారని యోగిప్రగడ యేనాడో అన్నారు. కాని ఆ భారతం అందరకు అందుబాటులోలేదు. అందుచేత అది కేటికీ గానబడినట్లే. తెనుగువారికి తేటతెల్లముగా తెలియ చేయుగలందులకు శ్రీవాచనారు పూనుకున్నారు. వచనభారతాలు ఉన్నప్పటికీ మల్లా ఎందుకంటారో? అని వచనంలో వ్రాసేవా, పద్య ఫక్కినే పోయినవి. సంస్కృతభాషలునే సంభరింపబడ్డాయి. పాఠపంథానే పోయినవి.

ఇది ఒక నివృత్తభారతం - భవ్యభారతం - నివృత్తభారతం
 మరి మన పురి పంథా ఆపులస్వామిగారు వ్యవహారికంలోనే రచించారుగా! మళ్ళీ శాస్త్రిగారు యెందుకు చెయ్యిచేసుకున్నారు అంటారు మీలో కొందరు.

అప్పలస్వామిగారు, అంధ్ర భారతాన్ని ఆధారంగా తీసుకుంటే, శాస్త్రిగారు వ్యాస ప్రాక్రం చేస్తామన్నారు.
 శ్రీపాదవారి భారతం ప్రజలభారతం. విరూపాక్షం వచ్చింది. ఇతర పర్వాలు రావచ్చాయి.

శ్రీమద్రామాయణం

రామాయణాలన్నీ బయలుదేరాయి. బుల్లమిద కట్టవచ్చు. ఆ వాల్మీకి కవిరీతు ముగ్ధలయ్యో, రామకథామృతమును గ్రోలుటలో, తెలుగువారెందరో - భాస్కరునిండి నేటి వరకు చేస్తున్నారు.

శ్రీ శాస్త్రిగారు రామాయణమంతా యథా వాల్మీకిగా, రసవంతమైన బాసు తెనుగులో రచించారు. అక్షరాస్యులందరూ ఆస్వాదించవచ్చు.

కథాసాహిత్యం

శ్రీపాదవారు అంగభాషాభావం లేకుండా కథలు వ్రాసే వారిలో ప్రథమరేకాదు. ప్రముఖులు. ఇంతేగాదు, అంగ్రకథకులందరికీకీ ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యమున్నది.

మన కథాసాహిత్యములోని పాత్రలు, ప్రపంచం అధికంగా మనవికావు. భాషనూడా తెలుగు కాదు. తెలుగుపాత్రలు, తెలుగుప్రపంచం, తెలుగు దేశం తెలుసుకోవాలంటే, శాస్త్రిగారి కథలలోనే లభించును. ఇంగ్లీషుభాష నేర్చుకోవలసిన శాస్త్రిగారు

చాలా నోయ్యకుంటారు. వీరు అంగభాషాభావం చేయవలసివచ్చిన మనస్థితి తెలుగు వారందరికీ కలగలేకాదు. ఇది శాస్త్రిగారికి అంగభాషాభావం నునగుం. అందువల్లనే వీరు తెలుగుకథలు అని సంగ్రహముగా చెప్పగలిగి కథలు వ్రాయగలిగారు. అంధ్రభాషాభావం, సంస్కృతం దృష్టి, వీరి కథలలో అధికముగా కనిపించును. వీరి కథల్లో అంగభాషాభావం వీరి భాష అట్టిబాటియభాష. యథా భాష కథనాభాష అనేది మాట వీరి యెడల పార్థివత చెందింది.

విద్యాభ్యాస కాలంలోనే వీరు కథలు వినటం, చెప్పటం ప్రారంభించారు. తర్వాత వనమటం వ్రాయటం పొగించారు. చెయ్యితిరిగిన తర్వాత పత్రికలలో ప్రవర్తించసాగారు. వీరు ప్రథమంగా 1915 సం|| ఫిబ్రవరిలో అంధ్రవార పత్రికలో “ఇనుపురి మొక్కచోటు” పోదాం? అనే కథను ప్రకటించారు. నాటి నుండి నేటివరకు వ్రాస్తున్న భిక్షుచార్యులు, శతాధిక కథలు వ్రాశారు.

వీరి కథానికల కీర్తికలు అధిక అక్షరమం రంగా ఉంటాయి..

కథానిక ఆరంభం కుమారాల ప్రపంగా ఉండటమేగాక, ఆపారం ఆలాగే ఉండును. పాత్రలచరిత్ర పరిస్థులుగా ఉండి కథానిక సహజంగా ఉంటుంది. సంభాషణ చారుర్యములో శాస్త్రిగారికి సమూహగలవాడు అంధ్ర కథా పాపీయంలో లేదు లేనిది తెలుపవలదు? పాంథిక కథానిక రచనలో వీరు అసమానులు.

వస్తువు

శాస్త్రిగారి కథావస్తువు రెండురకాలుగా భావించవచ్చును. పాత మనస్సులు, పాత మడికారపు సంభాషణలు. కాని వివటాని కెంతో ఇంపుగా ఉంటుంది. మనలో ఆనేకులు చారిత్రక నవలలు వ్రాసే కృతార్థులమైతిమని మార్చున్నారు. చారిత్రాత్మక మనగా కేవలం చారిత్రాత్మక కథావస్తువును తీసుకొనుట కాదు. అలాటి వాతావరణం, భావము చిత్రించాలి. శాస్త్రిగారు “వడ్లగిరిజిల్లా” గులూరి అత్తలు” అనే చారిత్రక కథలలో కృతార్థులయ్యారు. ఈ కథలు పారంపర్యంగా మిటుయేగాక, గోదావరి జిల్లాలోని క్షత్రీయ సంప్రదాయాలు వీరికి అధికంగా తెలుసు. అందుచేత పెద్దాపురం పంపానానికి సంబంధించిన ఆరెండు కథలలోను అలాటి వాతావరణం. చిత్రించుటలో విజయం గాంచారు.

రెండవరకం వస్తువు:- ఈ కాలపు మనస్సులు, ఈనాటి వాతావరణం, ఈనాటి భాష, ఇందులోను ఇంపుగానే చెప్పగలిగారు.

కాని వీరి పాత్రలలో పూర్వకాలపు అలోచనలు, అలాటి పలుకుల పదండు, ఈకాలపు నిర్భయం, పూర్వపు వివయం, నేటిసామాసం, నూతన పోకడలు గాంచగలం.

అంధ్ర వ్రాత్మక కుటుంబాన్ని చిత్రించుటలో శ్రీపాదవారు ఉత్తమాధికారులు. వేయల సిద్ధమాస్తులు.

భాష

మన తెలుగులో అనేకరకాల తెలుగులున్నవి. వైదికతెలుగు- ఇది అంతా తెలుగే కాని తెలుగునుడికారం వీరిలో అవగించుటైనా ఉండదు.

ఇంగ్లీషువల్ల మనకు కొన్ని లాభాలు కలిగినట్లే, కొన్ని నష్టాలు కలిగినవి. పూర్వం - - - - - 11 వ పేజీలో

జనవరి

ఈ శీర్షిక క్రింద వివిధ సమస్యలను గూర్చి పాఠకులు చర్చించవచ్చు. తమ తమ అభిప్రాయాలను స్వేచ్ఛగా వెల్లడించవచ్చు. వ్యక్తిగత యావణాలకు మాత్రం యిది వేదిక కాదు. —సం. బి. రె.

యలమందారెడ్డి సోమశిల కొరకు కార్చినకన్నీరు - పార్టీకొరకా - ప్రాజెక్టుకొరకా?

గత బి.కే.డి జనార్దన్ రెడ్డి - శ్రీ యల్ల మందారెడ్డి - కమ్యూనిస్టు యం. యల్. ఏ. గారు - నెల్లూరుజిల్లాలో నీటిపంపులపై ఒక నుద్దులైన ప్రకటనచేశారు. వారందరూ కూర్చుండి ప్రాజెక్టుల సాధించను "విద్యుత్తు ప్రద్యుమం" కా వా ల ని తెలిపిచ్చారు. ఆ ప్రకటనను పరిశీలించిన వారికెవరికైనా, అందులో కనిపించేది - ప్రాజెక్టులకొరకు ప్రయత్నం కాదు - విద్యుత్తు ప్రద్యుమంకొరకు ప్రాజెక్టులను ఆద్యం చేసుకోవడం.

కమ్యూనిస్టు కుటిల ఎత్తుగడలు - నెల్లూరుజిల్లా ప్రాజెక్టులు

సోమశిల రిజర్వాయర్ కావాలని జిల్లా అంతా ముమ్మరంగా ఆందోళన సాగిస్తున్నప్పుడు - కమ్యూనిస్టుపార్టీ - దానితోట సంఘాలు బహిరంగంగానే సోమశిల ఆక్రమణ దని ప్రచారించేకాయి. అంతేగాదు సోమశిల కావాలని చెప్పడం, ఆంధ్రులను ద్రోహించేసి, నందికొండకు ఎగవారిపెట్టే - అరవలను నిర్మింపు ఇప్పించే భూస్వాములు - వారి మూత్రాశయ త్వమే సోమశిలకొరకు ఆంధ్రాన అని వాదన చేసేగాక, తీర్మానాలు కూడా చేయించారు. ఆంధ్రునుండి సంచరన్ ప్రభుత్వంలో కలుపవలసిన ప్రాజెక్టుల బాధితాలో ఆంధ్ర కమ్యూనిస్టు పార్టీ, దాని ఆధీన ఆంధ్ర రాష్ట్ర రైతు సంఘం, సోమశిలను చేర్చలేదు. అసెంబ్లీ గాని, పార్లమెంటులో గాని కమ్యూనిస్టు సభ్యులు సోమశిలకొరకై ఒక్కసారి యినా ఆడిగిన పాపాన పోలేదు.

ఏట్లా కేలకు సోమశిల ఇకరాదు అని తేలిపోయింది. రెండు పంచవర్ష ప్రణాళికలలో గాని, మురుగునీటి స్క్రీముల్లో గాని, పరద నివారణ చర్యల్లో గాని దాని పూను లేకుండా పోయింది. కమ్యూనిస్టుల కోర్కె ఫలించి, చక్కగా ఆనందించి వుంటారు. యీ గాధ జిల్లాలో సర్వసమీక్షలను, కాని కమ్యూనిస్టులకు ఒక మాత్రం మాత్రం నమ్మకం వుంది. జనం ఏదయినా త్వరగా మరచిపోతారని, సోమశిల అని ఇప్పుడు కేక చేస్తే తెనకాల వస్తారని వారి తలంపు కాబోలు. ఏవిషయంలోనైనా ఏమోగాని, సోమశిలను రాకుండా చేయ్యను కమ్యూనిస్టులు ఆడిన నాటకం, చేసిన మరేం తాళిలు ఎవ్వరూ మరచిపోలేదు.

ఇప్పుడు ఈ రాక్షాసంఘం ఎందుకంటే - యీ మధ్యన వారి పార్టీకి జ్ఞానోదయం కలిగింది. కమ్యూనిస్టులు కానివారు కూడా మనుషులేనని, వారిలో కూడా మంచి వుంటుందని పాల ఘాటు సభలో నిర్ణయించారు. ఆరు నెలల కోకాసారి ఇల్లా నిర్ణయిస్తుంటారేంటి! అందువలన పెన్నానదిలో ఇప్పుడు పాలఘాటు తీర్మానం ప్రకారం నీరువున్నట్లు తెలుసుకొన్నారు. రిజర్వాయరు కట్టవచ్చునని భావించేవారు. మీరు ఏమంటే తోడ్పడకపోయినా - కనీసం ప్రాంతంపై ఆంతరము చాలా మంచి చేసిన వారేవారు.

సోమశిల ఎల్లాగూ పోయిందికదా - మనం అరచివా దానిని విడుదలచేస్తే నీరు వుండదు గదా - అయినా సోమశిల అని కేక చేస్తే మన

లోపభూయిష్ట చర్యలు ఆ కేకలమధ్యన జనం మరచిపోతారని పేరెలంపులాగుంది. ప్రజలలో పునాదిపోయి, రాజకీయంగా మాస్టాప్ మెదలు-ధిల్లివరకు కమ్యూనిజం ఆ ప్రతిష్ట పాలయి పోవడం గుర్తించిన యీ మూత్రాశు ఇప్పటికీ మిగిలింది "విద్యుత్తు ప్రద్యుమం". ఆ చేతుతో సోమశిల రాకపోయినా - పెద్దమనుషులుగా పోల చేసుకోవాలి, పరపతి సంపాదించుకోవచ్చు. అదీ నేటి సోమశిల కావాలనే కోర్కె వెనుకదాని సత్యం. సోమశిలను రాకుండా చేయ్యను విద్యుత్తు ప్రద్యుమం అన్న యీ ఘమలు సోమశిలకొరకు విద్యుత్తు ప్రద్యుమం నిర్మిస్తారట. మీరు పుర్రెలకు ఎప్పుడు ఏదితెట్టితే అది వదలినదాకా ప్రాజెక్టులు అగుతాయా - చేతులారా గొంతుకోసినట్లు సోమశిలను ఆరికట్టి ఇప్పుడదే చేతుతో నాటకం ఆడను వారికే చెల్లుగాని, యితరులు అట్లాంటి సామానాలు చెయ్యలేరు. —ఒక రైతు.

సాహిత్యగోష్టి

(10 ఏ 4 నెడ)

సంస్కృతం చదువుకున్నవారు తెనుగులో గ్రంథరచన చేసి కొందరు తెనుగు మడికా రాన్ని నాశనం చేసినట్లే, నేటి ఇంగ్లీషు శిక్షణ వారు అధికంగా తెనుగులో వచన రచన చేయటం, తెనుగు భాషా సంప్రదాయం తెలియని ఆంగ్ల విద్యార్థులకు కొందరు తెనుగు పత్రికలకు సంపాదకులు కావడంవల్ల, ఆంధ్ర భాషను అధిక ఎత్తుం కలుగుచున్నది. ఆ ఆంగ్ల మానసపుత్రులు ఆంగ్లంలో ఆలోచించి, తెనుగు రచన చేయుటవల్ల తెనుగు పపచ్చి పోతున్నది. ఆ గ్రంథాలే, ఆ ప్రతిభలే చదివి యువరచయితలు గ్రంథరచన చేయుటవల్ల ఆదుర్దామే మీరలవసుతున్నది.

ఇట్లాగే హిందీ, బెంగాలీ, చదువుకున్నవారు అధికంగా అనువాదం చేస్తున్నారు. వారి వాక్యరచన, ఆయా భాషాసంప్రదాయాలను పరిచి ఉంటుంటే గాక, కొన్ని శబ్దాలు కూడా వాడుతున్నారు. అనువాదాల్లో అధికం తెనుగు అని చెప్పటానికి ఏ రైతుకుండా వున్నది. కాశ్మీరీగారికి సంస్కృతంమీసా, ఇతర భాషలు రాకపోవుటవల్లను, మీరు పరిశ్రమచేసి సహిత్యమైన తెనుగు భాషను నేర్చుకొని, ఆధారణలో వ్రాయటం నిజంగా ఆంధ్రుల అదృష్టం. మీరకథలలో అధికంగా ఆక్షింపేది తెనుగునడికారమే. కాలికాదేవి కాలికానుకు రీతరాలు వ్యాసినట్లే మన ఆంధ్రులూ త్వరేవరకు వారి నాటకరీతిని తీరాలవ్రాశారు. ఆ మధ్యన మన ముఖ్య వాణిజీ మనసువారు ప్రసాదిస్తున్నారు.

మీర వాక్యవిన్యాసంకూడా కొనియాడలేగినది. మీర వాక్యాలు కొందరికీ చాంతాల్లవలెగాక, మరచలే బోధనాపాత్రవలెగావుండి, ఏ వాక్యానికి ఆ వాక్యమే ఒక పేరాగా వ్యాఖ్య ఇంపుగా వుంటుంది.

నెలభాషదా చాతుర్యం

కొందరు కథలు వ్రేలుచూపిస్తారుగా ప్రాస్తావన, మరకొందరికీ కథలలో సంభాషణ

తప్పున, కథనం ఎక్కువ. కాశ్మీరీగారు అధికంగా నాటకీయపద్ధతిని వ్రాస్తారు. అందుచేత అధికంగా పాత్రపోషణకు తోడ్పడుతుంది. సంభాషణా చాతుర్యంలో కాశ్మీరీగారు పాటిలేనిమేటి అని అందరూ అంగీకరించినా, మీ సంభాషణ చదువుకుంటే పాత్రలు కళ్ల ఎదుట కనిపిస్తవి. నాటకం చూస్తున్నట్లే వుంటుంది. ఇతరులకన్నా పాత్రలు రచన పార్శ్వ ఆశ్రితమి. మీర పాత్రలు మాట్లాడలేదు.

శీర్షికలు

శీర్షికలు ఆక్షింపేయంగా పెట్టుటలో నిర్ణయమైనా కాశ్మీరీగారు, "కేరళినవారో" అన్నంత పని ఆయ్యింది? "జన్మానికల్లా ఒకటేముద్దు" "అరికాల్లమంటలు" "ఇద్దరూ ఒకచోటికే పోదాం" మొదలగునవి ఇందుకు నిదర్శనం.

పాత్రలు

పాత్రసృష్టిలోను, శ్రీపాదవారు ప్రియమూలే. అందులో బ్రాహ్మణ పాత్రలు, విశేషించి శ్రీ పాత్రలు, మీర సృష్టిలో ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యంగాంచినవి. మీ పాత్రలలో శబ్దములు, అందులో ఇంట తీర్పులైనవి తంతువులు ఆచరించే ఆసలు మొగుడు అన్నట్లుంటారు.

పురుషులు ఎంతచదువుకున్నా వలదదన్నట్లుగా వారు ముందు ఉంటారు.

ఉత్తమకథలు

మీర కథాసాహిత్యంలో ఉత్తమకథలుగా ఎన్నుకొనినవి, "వల్లగింజలు" "ఇల్లుబట్టిన పెద్ద నాడబడుచు" "గూడుమారిన కొత్తరికం" "మల్లన్నయ్యకు" "గుర్రపుంచాలు" "కొత్త మాపు" "జన్మానికల్లా ఒకటేముద్దు".

కాశ్మీరీగారికి ప్రీయమైనవి "వల్లగింజలు" "మాడ్డరి" "గుర్రపుంచాలు"

కథాసంపుటలు

మీరు పెక్కుకథలు వివిధ పత్రికలలో ప్రకటించారు. గ్రంథరూపేణ వచ్చినవి "పూల మండ" "గూడుమారిన కొత్తరికం". చిన్నకథలు అనే చేతుతో 13 సంపుటలు ఇంకా ఎన్నో గ్రంథరూపేణ రాయగలవి వున్నవి.

సమాచారం

భాషావిషయంలోనూ, శీర్షికల విషయంలోనూ, కొంత పరామర్శిస్తాను.

ఆంగ్ల విద్యార్థులకు ఆ భాషాశక్తాలను కథలలో వాడటం, తీర్కలకు కూడా కొన్ని ఇంగ్లీషు పేర్లు పెట్టడంకష్టం.

కాశ్మీరీగారు వ్యాసవారక భాషాభిమానులైనా, సంస్కృత ప్రభావం పూర్తిగా పోలేదని తెలుస్తుంది.

గత్యాగర్వ, పరావితా, ఏవంచ, కిమన్నాస్త్రీ, మొదలగు సంస్కృత శబ్దాలు అధికంగా వాడారు. మీ భాషలో కూడా కొంచ, ఏవంచ, మొదలగు సంస్కృత శబ్దాలుండే

తెనుగు మాధుర్యాన్ని పానకంలో పురకల్పగా ఆడుకొంటున్నది.

సుభిక్ష! కొంతానూ, కన్యాకావేయన్నా ద్వరిత, యావత్తేనా భాషామయి, మల్లన్నయ్యకు అని సంస్కృత రీతికలు పెట్టడం సముచితం కాదు.

సంభాషణా చాతుర్యములో నిర్మూలకా కేవలము సంభాషణా చాతుర్యం మాట్లాడలే మీరు కూడా అలాంటి కొన్ని కథలను కేవలం నాటికలగా చేస్తున్నది.

సంభాషణల తోపాటు, కాశ్మీరీగారు మధ్యమధ్య వ్రాసేమాటలు బహుమయంగా ఉండే కథకు మంచివుట్టి, మిట్టి కలిగిస్తవి.

కాశ్మీరీగారు చిన్నకథలనే చేతుతో పెద్ద పెద్ద కథలు వ్రాస్తారు. అయినా అవి విసుగు పుట్టించవు. పెద్దవిల్లాకంటే పెద్దకథల్లానే కాశ్మీరీగారు వ్రాసేయిలు.

ఉపసంహారము

శ్రీపాదవారు ఆంధ్ర సాహిత్యములో అనేక కాఖ్యల బహుకాలంనుంచి కృషిచేస్తున్నారు. ముద్రపెట్టే సాహిత్యరూపము.

మీరు విశేషించి వ్యాసవారక భాషకు వైత న్యమూర్తి ప్రసాదించిన ప్రముఖ రచయితలు. ఆంధ్రకథానికట ఎన్నో కొత్తవివ్యాసాలు తీర్చిన శిల్పిలు.

మీరు వాస్తవిక వాడులైన కథకులు. మన సాంఘికజీవనము, సజీవమైన భాష, సంభాషణా చాతుర్యం, పాత్రల పరవశం పొందించగలవు.

ఆంధ్రకుటుంబ పరిస్థితులు ప్రకటించుటలో అనమాన ప్రతిభాపంతులు. మీ సాంఘిక కథలు ఆంధ్రుల నేటి సంఘజీవితానికి ప్రతి రింబాలు. భావితిరంచారు, అన్యభాషీయులు, ఈ తరంలోని ఆంధ్రుల ఆచార వ్యవహారాలను, నాగరికతను, వీనిలో పొందగలుగుట మీర కథలలోని మరొక సుగుణం.

కాశ్మీరీగారు కాలక్షేపానికి గాక, గుర బాడవారినె కథారచన సంఘ శ్రేయస్సుకు చేస్తున్న కథకులు. చివరికి మీ ప్రచార దృక్పథం కొల్పాన్ని దిగమ్రొంగుకుండా ఉండుట గమనించవలసిన విషయం.

మీరలో గల సంఘ సంస్కరణాభిలాష, కాయకష్ట గౌరవం, న్యాయాభిమానం, ఆత్మ విశ్వాసం, ఆత్మగౌరవం, సరసంగా నిర్వహించారు.

కాశ్మీరీగారు ఇతరులను ఇద్దించి, స్వయంగా ప్రకటించినవి గాక, ఈనాటికి అముద్రితాలుగా డెబ్బది గ్రంథాలున్నవి. అవన్నీ తెలుగులోకి వచ్చుటకు మనం కృషి చేయాలి.

శ్రీపాదవారు మరొక వ్యక్తిత్వం ఉన్నవము చేయించుకొని మన బాటని పటిష్టము చేతురుగాక.

పిల్లల లివరు, స్ట్రీక్ వ్యాధులకు

జమ్మి వారి 'లివర్ క్యూర్'

మా భారతదేశంలో భౌగోళికంగా, భాషా వివిధత కనుపరచిన ప్రదేశాలలో ప్రతి మానం నిర్మిత లేవలలో, సలహాలుపొందుటకు మాదాస్తరు అందుతుంటున్నాము.

గమనిక:- పుట్టిపరీక్షములో సలహా:- ఉదయము 9 గంటల నుండి 11 గంటల వరకు

సరీరకము:	తేడి:	ఆడగము:
పెల్లారు	6 లేదా 8 9 to 11	సి. ఆర్. గోపాల్ బ్రదర్స్ - బ్రండుకోట్ల
సికింద్రాబాద్	8 లేదా 10	డి. జె. పబ్లిక్ టికెట్స్ - అమృత్ నగర్
హైదరాబాద్	9 లేదా 10	డి. జె. పబ్లిక్ టికెట్స్ - చిన్న దేవస్థానం

జమ్మి వెంటకరమణయ్య అండ్ సన్స్,

హైదరాబాద్ - మదరాసు.

భాగం: 132/1, హరిహరకోట్ల - కలకత్తా.

ఓరుగంటివారిపేర్, విజయనగరంపేర్.

తాడంకివారిపేర్, (బీలామహల్ సమీపం) గుంటూరుపేట - విజయవాడ.

ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఒక నాటక కళాశాల ఏర్పడాలే

తనకు జరిగిన సన్మాన సభలో 'పద్మశ్రీ' స్థానం సరసింహారావు

“నాటక కళను దేశభ్యుదయానికుపకరించే సదవకాశం కల్పించండి” - స్థానం విజ్ఞప్తి

“‘తుపాను’ రసపుష్టినందుకున్నది”

(మొదటి పేజీ 5వ)

శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు యింకా యిలా అన్నారు.

“శ్రీ స్థానం సరసింహారావు సోపానంపై తారలలో కుక్రతారగా తెలుగునాటక రంగ మున విలసిల్లివారు. శ్రీ శివరామయ్యగారు సమాజించిన నాటకచరిత్రను మీరు విని యున్నారు. బిగ్గరి రాఫువ, స్థానం ఆంధ్రీ నాటకరంగంలో మేరువర్షరములవంటివారు. బిగ్గరి రాఫువ స్వరాష్ట్రంలోనేగాక దేశ వేశాలలో విఖ్యాతిచందారు. అట్లానే శ్రీ పార్థిలలో ఒక్కొక్కచోట కొందరు కొంత కాలం ప్రాముఖ్యత సహించారు. కాని గత సందర్భంగా అవిచ్ఛిన్నంగా ఆ పాత్రపోషణ లో కృషి చేసి స్థానంవారు మేలుగంచారు. నాటకరంగమున స్థానంవారి సాంప్రదాయము లను కావ్యతంగా నిలుపుటకు, తనచోటి శిష్యులను స్థానంవారు తయారుచేశారా అనేది ముఖ్యముగా ఆలోచనయాంశమై వుంది. ఈ ఆచారాన్ని స్థానం వారు నెరవేర్చగలరని ఆశిస్తున్నాను, ప్రార్థిస్తున్నాను. మగవారు శ్రీ పార్థలను వేయటం ఈనాటివిద్యార్థులు సహించరు. శ్రీ పార్థలను శ్రీలే వేయాలనేది నిర్ధారణ అయిపోయింది. ఈ వయస్సులో స్థానంవారు చిత్రాంగిపాత్ర నటిస్తుంటే ఎంతో ఖతాహలంకలుగుచున్నది. అందుకుకారణం వారిలోని ప్రత్యేక విశిష్టతయే. వారు పాత్రను అధ్యయనంచేసి, అకలింపుతేనుకొని నటిస్తారు. ముఖంలో, నేత్రాలలో రసవత్తరంగా అభినయించడంలో సమర్థులు, వారు కలిసివుంటుంటే. వారు పూర్వ వార నటకులుకారు ఒక్కొక్కసారి నియమ నిబంధనలను అతిక్రమించి భావావేశ మును ప్రదర్శిస్తారు. అందువల్ల స్థానంవారు విశ్రమభావాన్ని ప్రదర్శించి మనకు ఆశే కాన్ని కల్గిస్తారు. స్థానంవారి విశిష్టతే అది. చింతామణి, సత్యభామ, మధురవాణి పాత్రలను మధురమయంగా, రసవత్తరంగా నటించి ఖ్యాతిచేసించారు. మాటలను వర్ణించడములో ఎంతో అప్లందాన్ని కల్గిస్తారు. అన్నిపాత్రలు నటించేదానికన్న కొందరు కొన్నిపాత్రలలోనే ప్రత్యేక జాండడం సమచితం. ఎప్పుడైనా దమయంతి, శకుంతల, చంద్రమతి పాత్రలను స్థానంవారు నటించాలోలేదో నాకు తెలియదు. కాంతరసం, శోకరసములలో సరసింహారావు గారు విజయం సాధించాలోలేదో తెలియదు. ఎక్కువగా శృంగారం, కొంతవరకు వీరరసంలో స్థానంవారు దిట్ట. పృథ్వీకుంజమాచి నటిస్తున్నారా లేక అది భాగ్యంకయో అని అనిపిస్తుంది. వీరికి ఎక్కువగా చింతామణి, చిత్రాంగి, సత్యభామ పాత్రలునటించడంలోనే మేలుపచ్చింది. యిం

దులో ఎట్టిన్యూనతలేదు. మైమరైకేమో ఆవ పరమేమో! స్థానం ఎవరినైనా తనచోటికిష్యులను తయారుచేశారా అన్నదానికి నా సమాధానంవుంది. స్థానంవారికి ఆశేమలు ఏకలవ్య శిష్యులున్నారు. కొంతమందికి స్థానంవారి సాంప్రదాయమును నిలబెట్టుతున్నారు. సోపం వత్సరములగా సకలాంధ్రదేశానికి సుపరిచితులైన స్థానంవారిని నేడు సన్మానించడం గొప్ప విశేషం, అనందనాయకమైన విషయం. వీరి శ్రీపార్థలను చూచి శ్రీలు ఏమనుకొంటారో నాకు తెలియదు. దానిని గురించి శ్రీలెవరైనా ముందుకువచ్చి మాట్లాడితే బాగుండును, స్థానంవారు తన సాంప్రదాయ మును ఆంధ్రదేశములో కావ్యతంగా నిలుపు తారని ఆశిస్తూ, మరలా వారిని అభినందిస్తున్నా”నని శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు తన అధ్యక్షోపన్యాసమును ముగించారు.

‘తుపాక’ నాటికలో నాయకగా నటించిన శ్రీమతి సతారామమ్మ

జరాశిఖలసర్వాంగుడై ముపలియవ్వగా తోచు నేమో అని యనుకొంటిని. ఇప్పుడు ఆయనను బ్రత్యక్షముగా చూడగా ఏకైకత్యమును తోపక పూర్వస్థితియే అగపడుచున్నది. నిన్న రాత్రి యాటయే, నేనుచూడనిది, ఎప్పుటి యిట్లే హృదయంగమముగా నుండెనని రచిక ద్రవ్య లోకము చెప్పుగా వింటిని. వారి సన్మారు తిరుదూ గొనియాడు ఉత్సవము ఇది.

సుబ్బారావు ‘తులాభారం’ సన్ను సత్యంగాభామనుచేసింది

—ఆంధ్రసభ సన్మానసభలో స్థానం

సన్మానము

వీమృట సింహపురముండల నాట్యకళాభి మానుల తరిపున మందాకివిప్రతిక సంపాదులు శ్రీ మరు పూరు కోదండరామరెడ్డిగారు స్వయంగా రచించిన అభినందన పత్రికమును చదివిరి. దాట్లకు పద్మనాభశర్మగారు రచించిన పద్మనీరాజసమును శ్రీ ఆకలి మల్లి కార్జునయ్యగారు మనూజుంగాచదివి పద్మశ్రీ స్థానం సరసింహారావుగారికి సమర్పించారు. తదుపరి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ రెవవాడ గోపాల రెడ్డిగారు, పద్మశ్రీ స్థానం సరసింహారావును పూలమాలాంకృతులంచేసి, అప్పల ఆంజనే యులుగారు బహూకరించిన కాశ్మీరు కాలం వను స్థానంవారిపై కప్పిరి. ఫలపుష్పదులను సమర్పించిరి.

శ్రీ రామదాసు అయ్యంగారు

తర్వాత శ్రీ కేలటూరు రామదాసయ్యంగారు మాట్లాడుతూ యిట్లనిరి.

“పెద్దల యాజ్ఞచే ఒకటి రెండు మాటలు:- నేను ముప్పదియేండ్లకు పూర్వము శ్రీ స్థానం సరసింహారావును చిత్రాంగి, జహ్వరి, సత్య భామ పాత్రలు నటించగా చూచియుంటిని. అప్పటి నా సంతసమును ‘రససూర్యము’చే ఈ యూరి పత్రికలం బ్రకటించియుంటిని. మరల నేను ఆయింకా వాడ ఘటిల్లలేదు. ఇప్పుడు ఆయన మరల చిత్రాంగివేషము వేయునవగా,

“రెండువేల యేండ్లుగా నాట్యవిద్యయు దానికి హస్తించుటయు మన దేశమున నాటి నేరులుపాటి యున్నది. దీనికి ఈ నేటి స్థానం సరసింహారావు చరితము ఉదాహరణమై విరాజిల్లుచున్నది.

“నాట్యమున తక్కిన యభినయముల కంటెను పాత్రికాభినయము శ్రేష్ఠతయును. మనములోని భావమును మొగాన స్పష్టముగా ప్యాభావికముగా అగపలుచుట. చిత్రాంగి పాత్రంధర సందోగ సంభాషణమునను, వానిం జూపించిన తరువాతి వియోగంపు స్వగ తిమనను ప్రతిక్షణమునకు మార్పుచెందు నా భావముల పరంపరను, రక్తి సడల నీక, ముగాన తాండవింపజేయుట చూచి తీరవల సిసిది గాని చెప్పుదరముగాను.

“అట్లే రస్తర్పిహితవచనైః సూచితః సమ్యగర్థః

భావే భావం నుదతి విషయాత్, రాగ బిస్తః స వివ”. కాళిదాసు.

ఈ మాత్రకి శిష్యులుగు మరూహరణము. అట్లే ఒకరినొకడు, మువరి, కన్నులకు తోడును తోడుగుకొని, ఒక మేలునాటిలో పాత్రము మొగానంతాపు నే నూత్న భావము తనకు రిప్పిచావునో యని మిక్కిలి దిగ్గరి మొగ్గుండె నట. స్థానము సరసింహారావుగారి మొగమును అట్లు పరిశీలించిరి. స్థానము సరసింహారావు

చిత్రా, సత్యా జాతి పాత్ర నిర్వహణమున అద్వితీయుడు” అన్నారు.

సభలో గలభావున్నందున శ్రీ రామ దాసు అయ్యంగారి యుపన్యాసము ‘శోర మాట’గా గుండెను.

‘పద్మశ్రీ’ స్థానం

పద్మశ్రీ స్థానం సరసింహారావు తనకు జరిగిన ఘన సన్మానానికి ప్రత్యుత్తరమిస్తూ యిట్లన్నారు.

“మహాత్మ్యవంగావుంటున్న యీ నాటక కళలో నేనొక తిందువునుసాధించి అనుభవించానేమో తెలియదు. నాటకసమద్రాష్ట్రంతో సాధించడంకష్టం. కాని దానిని సంపాదించి చట్టుగా భారతప్రభుత్వం నన్ను యీ మహా గౌరవాన్ని (పద్మశ్రీ) కి గురిచేసిగ్రహించారు. నాకు ఆనందం బాధ విచారంకూడావుంది. నాకు పద్మశ్రీనిచ్చారు. ‘పద్మం’ చేతిలో మిగిలింది కానీ ‘శ్రీ’లేదు. పద్మశ్రీని మాన సికంగాకాలేదు. ఈనాడునన్ను నెల్లూరులో సన్మానించుచున్నారు. నాలో ఎంతలో కళాకారులు లీనమైయున్నారు. నాటక రంగాన నాకంటెమించినవారు క్రితేమీలు దొరిప్పామయ్యంగారు, నాగరాజారావు, రాయప్రోలు సుబ్రహ్మణ్యం, కాశీచెంచు నెల్లూరులో గలసియున్నారు. నాపద్మశ్రీలో ఏదైనా గౌరవంవుంటే, దానిని వై వారికి గూడా పంచవలసివుంది.

నాటకకళనుగురించి మాట్లాడుతూ శ్రీ స్థానం సరసింహారావుగారు యిట్లనిరి.

“నాటకంలో ఒకేవ్యక్తి రసాన్ని అందించ లేడు. నటకులు నలుగురూ కలిసిపనిచేయాలి. నాటకం సమష్టికృషి. ప్రక్కన మంచివారు లేకపోతే నా పాత్ర పక్కనలేపోతుంది. కాబట్టి వారికిగూడా యీ గౌరవాన్ని అందిస్తున్నాను. నాటకకళ మానవాభ్యుదయానికి మంచిసాధనం. ఇది నెరవేరాలంటే అందరూ కలిసి పనిచేయాలి. సంఘపోషణవుండాలి. అర్థిక బాధలతో ఆశేక నాటకసంస్థలు చితికి పోయినవి. సంఘంలో నటుడికితగిన స్థానం లేదు. నేను ముప్పదేండ్లు రంగస్థలంలోవున్నా నుంచి మొదలుకనుసించలేదు. ఇప్పటికీతెరుకులాడు గుంటున్నాను. కప్పుబుద్ధిఅయింది నాటక రంగం. మంచిరంగస్థలంలేదు. దేశంలోనాటక కాలలు సినిమాకాలలుగా మారిపోయాయి. ఆంధ్రీరాష్ట్రమునకు కళాభిమాని శ్రీ గోపాల రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయ్యారని కళా కారులం ఉప్పొంగిపోయాయి. వారు సౌజన్యము. కార్యనిర్వహణలో వారు కమ్ము యున్నగావుండవచ్చు. మహావికలాంధ్రీకు వారు ముఖ్యమంత్రిఅయి, నాటకరంగాన్ని ఉద్ధరించుటకు తోడ్పడాలని నా కోరిక. ప్రభాభ్యుదయానికి నాటకరంగం ఉపయోగ పడాలి.

శ్రీ సరసింహారావుగారికా యిలా అన్నారు.

“ఆంధ్రదేశంలో ఒకనాటకకళాశాల ఏర్పడడం అవసరం. నాటక కళను నేర్పడానికి విద్యాలయాలు తోడ్పడాలి. నాటకాల్లో నేర్చుకునేవారూ, చెప్పేవారూ - వుండాలి. —శోరవ శివ వేత్తెలూ